

Hrvatska banka za
obnovu i razvitak

IZVJEŠĆE O DRUŠTVENOJ ODGOVORNOSTI
2011. – 2012.

veljača 2013.

IZJAVA PREDSDJEDNIKA UPRAVE.....	3
ORGANIZACIJSKI PROFIL.....	4
KORPORATIVNO UPRAVLJANJE	5
POSLOVANJE 2011. I 2012.....	7
PRIMARNI PROIZVODI HBOR-A	8
Kreditiranje	9
Malo i srednje poduzetništvo	9
Infrastruktura i zaštita okoliša	9
Poticanje izvoza - kreditiranje izvoza i osiguranje izvoza	9
Opis poslovanja u 2011. i 2012. godini i mjere poduzete s ciljem poticanja novih ulaganja	10
Ostale aktivnosti	11
PROFIL IZVJEŠĆA.....	12
Granice izvješća	12
Korištena metodologija i razina primjene	12
Proces definiranja sadržaja i struktura izvješća	12
Zainteresirane strane	12
KLJUČNI UTJECAJI, RIZICI I PRILIKE	13
UN GLOBAL COMPACT	16
OKOLIŠ.....	17
Program kreditiranja pripreme obnovljivih izvora energije	17
Program kreditiranja projekata zaštita okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije	18
EEFF Programi Europske komisije	18
Program za promociju projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u RH	19
Program kreditiranja energetske obnove zgrada javnog sektora 2012. - 2013.	20
Upitnik o zaštiti okoliša i Mišljenje o utjecaju na okoliš	21
Projekt COAST	22
UNEP FI - Program Ujedinjenih naroda za zaštitu okoliša - Financijska inicijativa	22
Savjet za zelenu gradnju u Hrvatskoj	23
Komisija za okoliš i energiju Hrvatskog nacionalnog odbora ICC	23
Upravljanje potrošnjom	24
Program „Dovesti svoju kuću u red“	25
RADNA I LJUDSKA PRAVA.....	27
Postupak selekcije i zapošljavanje	27
Certifikat Poslodavac Partner	27
Struktura zaposlenika	28
Fluktuacija zaposlenika	30
Edukacija i razvoj zaposlenika	30
Pristup dijalogu između organizacije i njezinih zaposlenika	31
Procjena radne uspješnosti - Ocjena radnika i rukovoditelja	31
Upitnik o organizacijskoj klimi i zadovoljstva poslom	31
Kodeks ponašanja	31
Ravnopravnost spolova	32
Žene poduzetnice – Program kreditiranja ženskog poduzetništva	32
Razno	33
DRUŠTVO I ANTIKORUPCIJA.....	35
Akcijski plan za provođenje Antikorupcijskog programa HBOR-a za razdoblje 2010. - 2012.	35
Praćenje usklađenosti	36
Prijava nepravilnosti	36
Zaštita potrošača i pravo na pristup informacijama	36
Obrazovanje za poduzetništvo	37
Sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma	37
Informacijska sigurnost	37
Javna nabava	38
Humanitarne akcije i godišnja druženja zaposlenika	38
KAZALO SADRŽAJA GRI.....	39
POPIS KORIŠTENIH KRATICA	42

IZJAVA PREDSEDNIKA UPRAVE

Poštovani,

Zadovoljstvo mi je predstaviti *Izvešće o društvenoj odgovornosti Hrvatske banke za obnovu i razvitak za razdoblje 2011. - 2012. godine*, naše četvrto izvješće o načinu i napretku primjene načela UN Global Compact-a, u području ljudskih prava, radnih prava, okoliša i borbe protiv korupcije.

I ovo izvještajno razdoblje za HBOR je bilo posebno zahtjevno i izazovno. U uvjetima svjetske gospodarske krize i velikih ekonomskih i društvenih izazova, svijet se suočava s potrebom promjene dosadašnjeg načina proizvodnje i potrošnje. Europska strategija *Europe 2020* predlaže strategiju pametnog, održivog i uključivog rasta, s ciljem visoke razine zaposlenosti, produktivnosti i socijalne kohezije. U Hrvatskoj, pred HBOR su postavljeni pojačani zahtjevi za prevladavanje gospodarskih teškoća u smislu poticanja novih ulaganja, osiguravanja kvalitetnih izvora financiranja i brze prilagodbe naših kreditnih programa potrebama poduzetnika, a sve u cilju podizanja konkurentnosti gospodarstva i ostvarenja novog gospodarskog rasta.

Uvažavajući gospodarske okolnosti, a s ciljem dodatnog poticanja investicijske aktivnosti (prvenstveno privatnog sektora) i oporavka gospodarstva, HBOR je tijekom 2011. i 2012. godine poduzeo niz mjera za oporavak hrvatskog gospodarstva. Uveli smo privremenu mjeru i snizili kamatne stope za jedan postotni poen za nove investicije u poljoprivredi i ribarstvu, turizmu, industriji, zaštiti okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivim izvorima energije. Produžili smo rokove otplate kredita i poček, omogućili ugovaranje kredita u kunama, uveli nove programe kreditiranja i započeli s provedbom novog načina kreditiranja kroz *model podjele rizika* između HBOR-a i poslovnih banaka s ciljem poticanja poslovnih banaka za povećanje kreditnih plasmana gospodarstvu. Zadržali smo ponudu kreditnih programa namijenjenih posebnim ciljnim skupinama poduzetnika, a novi program *Žene poduzetnice* naišao je na izniman interes poduzetnica i podršku organizacija koji se bave osnaživanjem poduzetništva žena.

Nastavili smo provoditi aktivnosti koje pružaju potporu poduzetnicima i poslovnoj zajednici, a istovremeno izgrađuju i naše vlastite kapacitete. Korištenje konzultantskih usluga domaćih i međunarodnih stručnjaka u okviru *Programa za promociju projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u Republici Hrvatskoj*, donijelo je više praktičnih vodiča i kvalitetnih studija te okupilo vodeće stručnjake i investitore koji razvijaju ove tehnološki zahtjevne projekte. Dodatno smo potaknuli ulaganja koja pridonose uštedi energije ili smanjenju emisije CO₂ u sektoru industrije i zgradarstva, a korisnicima je za te namjene dostupna i besplatna pomoć stručnjaka (*Darovnica za podizanje razine energetske učinkovitosti*). Započeli smo uvođenje sustavnog i kontinuiranog gospodarenja energijom u objektima u kojima poslujemo (*Dovesti svoju kuću u red*). Dodatno smo unaprijedili mehanizme *Antikorupcijskog programa HBOR-a* u području etike, financijskog upravljanja, unutarnjeg nadzora i kontrole, javne nabave, zaštite osoba koje u dobroj vjeri prijavljuju korupciji, a sve uspostavljene mehanizme nastaviti ćemo koristiti i u slijedećem razdoblju.

Obilježavajući dvadesetu godišnjicu rada, HBOR je, u cilju promicanja društveno odgovornog poslovanja, donirao sredstva za izgradnju i opremanje *Centra za savjetovanje i razvoj karijere* u Vukovaru. Osnovna zadaća Centra je pružiti potporu nezaposlenim osobama, osobama koje traže posao i osobama koje žele upravljati svojom karijerom kroz sustav kvalitetnog profesionalnog usmjeravanja i savjetovanja o karijeri.

HBOR će nastaviti razvijati sustav izvještavanja o održivosti i društvenoj odgovornosti, ugrađivati načela UN Global Compact-a u svoje poslovanje i podupirati aktivnosti lokalne mreže članica UN Global Compact Hrvatska. Kroz vlastito poslovanje, provođenje poticajnih mjera za zaštitu okoliša i društva, te odnose s klijentima i partnerima, želimo biti primjer odgovornog poslovanja.

Očekujemo da će naše provođenje društveno odgovornih aktivnosti, redovito izvještavanje i aktivna promocija, potaknuti ugradnju kriterija društvene odgovornosti i kod naših klijenata i partnerskih banaka, a posljedično i širenje koncepta društveno odgovornog poslovanja u Hrvatskoj. Zaštitu okoliša, borbu protiv klimatskih promjena te pozitivan utjecaj na društveni i ekonomski razvoj shvaćamo kao strateški cilj svih naših poslovnih aktivnosti, mjeru uspjeha i jamstvo naše dugoročne održivosti.

Anton Kovačev
Predsjednik Uprave

ORGANIZACIJSKI PROFIL

Tko smo?

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR) je razvojna i izvozna banka, u 100%-tnom državnom vlasništvu, koja potiče ravnomjerni i održivi razvitak hrvatskog gospodarstva sukladno smjernicama strateškog razvitka Republike Hrvatske. Osnovana je u lipnju 1992. godine.

Sjedište HBOR-a je u Zagrebu, Strossmayerov trg 9. U Zagrebu banka posluje na ukupno 3 lokacije (Strossmayerov trg, Gajeva ulica i Zelinska ulica). HBOR ima i 5 područnih ureda:

- Područni ured za Slavoniju i Baranju
- Područni ured za Dalmaciju
- Područni ured za Istru
- Područni ured za Liku
- Područni ured za Primorje i Gorski Kotar

Što radimo?

Glavna područja aktivnosti su financiranje obnove i razvitka hrvatskog gospodarstva i infrastrukture, financiranje projekata zaštite okoliša, potpora razvitku malog i srednjeg poduzetništva, te poticanje izvoza i osiguranje izvoza hrvatskih roba i usluga od političkih i komercijalnih rizika.

Misija

Podrška stvaranju novih vrijednosti temeljenih na znanju, kulturnom nasljeđu i prirodnom bogatstvu s ciljem održivog i ravnomjernog razvitka svih krajeva Republike Hrvatske.

Vizija

Biti mjera uspješnosti za razvojne i izvozne banke u regiji koja putem svojih korisnika i zaposlenika potiče obnovljivi razvitak šire društvene zajednice.

Vrijednosti u koje vjerujemo

Etičnost - vjerujemo da visok stupanj etičnosti utječe na dugoročno učinkovito ispunjavanje postavljenih ciljeva. Potičemo etičnost naših zaposlenika kako prema korisnicima, tako i u međusobnim odnosima i odnosu prema povjerenim nam zadacima.

Odgovornost - odgovornim ponašanjem prema povjerenom nam kapitalu i prema svakom zaposleniku, korisniku i projektu kojeg podržavamo osiguravamo dugoročnu uspješnost u ostvarenju naše temeljne svrhe.

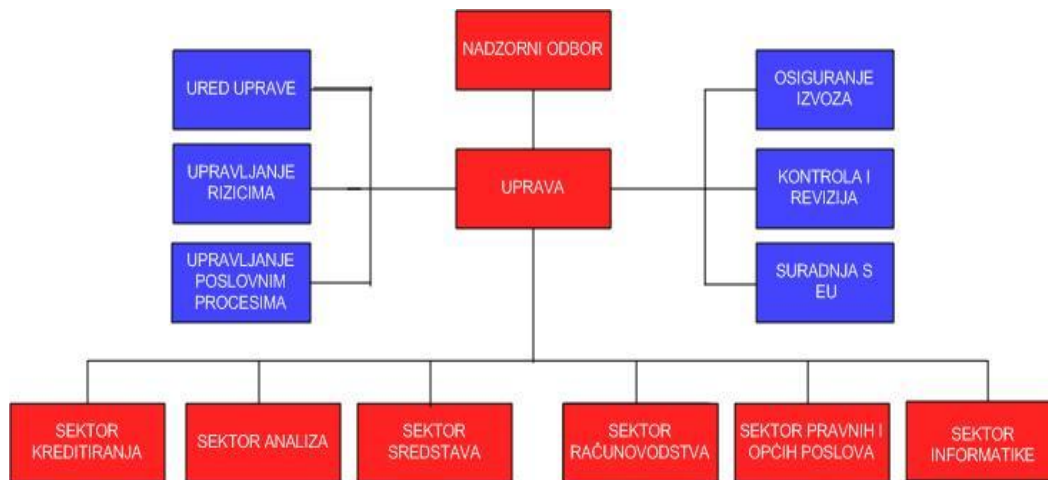
Pouzdanost - svojim radom želimo našim korisnicima pružiti sigurnost da ćemo dosljedno i sustavno podržati sve prihvatljive poduhvate.

Usmjerenost na korisnika - nastojimo se što brže i učinkovitije prilagođavati zahtjevima naših korisnika.

Obnovljivost - svoj uspjeh ne mjerimo ostvarenom dobiti, već dugoročnom dobrobiti za društvenu zajednicu koju će ostvariti projekti koje podržavamo.

Znanje - s posebnom pozornošću podržavamo projekte koji stvaraju nove vrijednosti temeljene na znanju, a za svoje zaposlenike stvaramo uvjete i potičemo ih na stalno učenje kako bi ostvarili puni razvoj osobnih i profesionalnih mogućnosti.

Organizacijska struktura HBOR-a na dan 31.12.2012.

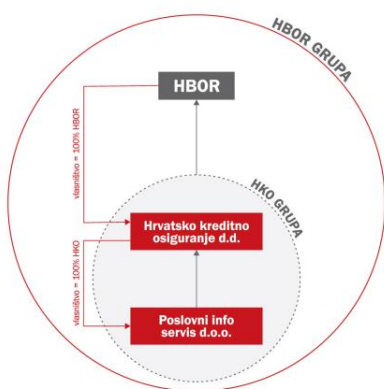

Grupa Hrvatska banka za obnovu i razvitak

HBOR je matično društvo Grupe Hrvatska banka za obnovu i razvitak. Grupa je formirana tijekom 2010. godine početkom rada Hrvatskog kreditnog osiguranja d.d. u čijem je potpunom vlasništvu društvo Poslovni info servis d.o.o. koje je započelo s radom u prosincu 2010. godine.

naziv	uloga unutar grupe	% povezanosti	sjedište	poslovne aktivnosti
Hrvatsko kreditno osiguranje d.d.	ovisno društvo, neposredna kapitalna povezanost	100% s HBOR-om	Republika Hrvatska	osiguravanje inozemnih i domaćih kratkoročnih potraživanja poslovnih subjekata vezanih za isporuke roba i usluga
Poslovni info servis d.o.o.	ovisno društvo, posredna kapitalna povezanost	100% s Hrvatskim kreditnim osiguranjem d.d.	Republika Hrvatska	izrada analiza, procjena kreditnih rizika i pružanje informacija o kreditnoj sposobnosti

Struktura Grupe – shematski prikaz

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

Usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te pridržavanje internih pravila i kodeksa ponašanja osnova su odgovornog korporativnog upravljanja i nužan preduvjet za održivu uspješnost poslovanja. HBOR sustavno prati zakonsku regulativu i najbolju praksu na području korporativnog upravljanja te istu ugrađuje u svoje poslovanje sukladno principima i načelima dobrog bankarskog poslovanja.

Sukladno načelima javnosti poslovanja, godišnja financijska izvješća HBOR-a u izvještajnom razdoblju bila su objavljena na internetskim stranicama HBOR-a, Luksemburške burze i Ministarstva financija. Godišnje se provodila ocjena rejtinga HBOR-a od strane dvije međunarodne nezavisne rejting agencije (Standard & Poor's, Moody's). Sukladno *Zakonu o pravu na pristup informacijama* godišnje se dostavljaju izvješća o zaprimljenim upitima o poslovanju HBOR-a Agenciji za zaštitu osobnih podataka.

Dužnosti, odgovornosti i ovlasti članova Uprave i Nadzornog odbora regulirane su *Zakonom o HBOR-u* i detaljnije razrađene u *Statutu HBOR-a*. Upravu HBOR-a čine tri člana od kojih je jedan predsjednik Uprave. Nadzorni odbor HBOR-a čine devet članova i to pet ministara Vlade Republike Hrvatske, tri saborska zastupnika te predsjednik Hrvatske gospodarske komore.

U HBOR-u djeluje i funkcija *Praćenja usklađenosti* čija je osnovna zadaća osigurati usklađenost svih poslovnih procesa s relevantnim propisima, spriječiti moguće negativne posljedice neusklađenosti i promicati načela etičnog poslovanja. *Kodeksom ponašanja* propisane su specifične vrijednosti i pravila za prevenciju korupcije i osiguranje profesionalnog ponašanja, te je predviđena mogućnost prijave po osnovi kršenja kodeksa (detaljnije opisano u poglavlju Radna i ljudska prava).

U izvještajnom razdoblju pripremljen je *Kodeks korporativnog upravljanja HBOR-a*, koji je usvojen početkom 2013. godine. Cilj izrade ovog kodeksa bio je uspostava, održavanje i unaprjeđenje standarda korporativnog upravljanja i transparentnosti poslovanja HBOR-a u svrhu učinkovitog i odgovornog upravljanja javnim kapitalom i poslovima od posebnog društvenog značaja. Radi postizanja standarda korporativnog upravljanja, HBOR je ovim kodeksom opisao odnose s upravljačkim tijelima i zainteresiranim stranama te su usvojeni principi rada koji imaju za cilj umanjene rizika poslovanja u nepovoljnim tržišnim uvjetima.

POSLOVANJE 2011. i 2012.

Tablica 1. Kreditna i poslovna aktivnost

u 000 kn	2012.	2011.	2010.
GOSPODARSTVO	2.800.599	1.952.200	1.680.425
IZVOZ	3.414.990	2.924.434	3.650.169
INFRASTRUKTURA	1.614.642	409.945	206.384
MSP	2.398.900	1.283.272	1.079.132
UKUPNO KREDITNA AKTIVNOST	10.229.131	6.569.851	6.616.110
GARANCIJSKA AKTIVNOST	244.416	35.881	4.344
MANDATNI POSLOVI	2.410.074	1.803.693	2.221.700
SVEUKUPNO	12.883.621	8.409.425	8.842.154

Tablica 2. Aktiva i kapital

u 000 kn	30.09.2012. (nerevidirani)	2011.	2010.
AKTIVA	25.148.433	21.992.924	22.922.297
KAPITAL	7.744.203	7.324.241	7.009.776

Tablica 3. Prikaz prihoda, rashoda i dobiti

u 000 kn	30.09.2012. (nerevidirani)	2011.	2010.
1. Ukupni prihodi	701.678	953.779	920.928
2. Ukupni rashodi	(624.295)	(805.719)	(802.966)
od čega:			
Operativni troškovi	(79.767)	(94.756)	(86.105)
3. Dobit (1.-2.)	77.383	148.060	117.962

PRIMARNI PROIZVODI HBOR-a

Tablica 4. Pregled programa kreditiranja tijekom 2012. godine

PROGRAMI KREDITIRANJA OBNOVE I RAZVITKA GOSPODARSKIH SUBJEKATA
Gospodarstvo (Program kreditiranja gospodarstva)
Restrukturiranje (Program kreditiranja financijskog restrukturiranja)
Likvidnost (Program kreditiranja za poboljšanje likvidnosti)
Kreditiranje proizvodnje (Program kreditiranja proizvodnje)
Program razvoja gospodarstva
FINANCIRANJE IZVOZA
Priprema izvoza (Program kreditiranja pripreme i naplate izvoznih poslova)
Kredit dobavljača (Program kreditiranja dobavljača kod izvoznih poslova)
Kredit kupcu (Program kreditiranja kupaca/banaka u inozemstvu)
Kredit ino-bankama (Kreditne linije bankama inozemnih kupaca)
Izvoz –IBRD (Program kreditiranja izvoznika iz sredstava IBRD)
Turizam (Program kreditiranja turističkog sektora)
Priprema turističke sezone (Program kreditiranja pripreme turističke sezone)
Razvoj turizma na selu (Program kreditiranja seoskog turizma)
PROGRAM OBNOVE I RAZVITKA INFRASTRUKTURE U RH
Zaštita okoliša (Program kreditiranja projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije)
Infrastruktura (Program kreditiranja komunalne infrastrukture)
IPARD – razvoj ruralne infrastrukture (Program kreditiranja projekata kandidata za IPARD Mjeru 301.)
PROGRAM KREDITIRANJA MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA
Malo i srednje poduzetništvo (Program kreditiranja razvitka malog i srednjeg poduzetništva)
Poljoprivreda i ujednačeni razvoj (Program kreditiranja poljoprivrede i malog gospodarstva na područjima posebne državne skrbi)
Počotnici (Program kreditiranja poduzetnika početnika)
Pronalasci (Program financiranja pronalazaka)
Otoci (Program kreditiranja razvitka otoka)
Kreditiranje pripreme poljoprivredne proizvodnje (Obrtna sredstva za ulaganje u poljoprivrednu proizvodnju)
Trajna obrtna sredstva (Kreditiranje trajnih obrtnih sredstava za osnaženje poslovanja)
IPARD (Program kreditiranja projekata kandidata za IPARD Mjeru 1.1. i Mjeru 1.2.)
IPARD Mjera 101. i 103. (Program kreditiranja projekata kandidata za IPARD Mjeru 101. i 103.)
IPARD Mjera 302. (Program kreditiranja projekata kandidata za IPARD Mjeru 302.)
Program za mikro, male i srednje poduzetnike (Program kreditiranja razvoja malog i srednjeg poduzetništva uz potporu EU)
Kreditiranje IPA-e (Program kreditiranja projekata kandidata za program IPA)
Žene poduzetnice (Program kreditiranja ženskog poduzetništva)
IPA MSP (Program kreditiranja projekata kandidata IPA MSP darovnice)

*Napomena: u prosincu 2012. uvedeni su i program kreditiranja **Nova proizvodnja** i **Program kreditiranja energetske obnove zgrada**, po kojima do kraja 2012. godine nije bilo odobrenja.*

Aktualni popis programa kreditiranja, uvjeta kreditiranja i svih drugih proizvoda i usluga u ponudi HBOR-a nalazi se na internetskim stranicama HBOR-a (www.hbor.hr).

Kreditiranje

HBOR nudi široku paletu kreditnih programa, garancija i drugih usluga kojima prati projekte hrvatskih poduzetnika, pri čemu je usmjeren na dugoročno kreditiranje investicija koje imaju za cilj podizanje razine proizvodnje, izvoza, zapošljavanja i tržišne konkurentnosti hrvatskog gospodarstva. Poduzetnicima je na raspolaganju 29 programa kreditiranja, prilagođenih odabranim namjenama i granama djelatnosti.

Malo i srednje poduzetništvo

HBOR provodi posebne programe poticanja razvoja malog i srednjeg poduzetništva (MSP), sve u cilju jačanja konkurentne sposobnosti malih i srednjih poduzetnika i obrtnika, ravnomjernog regionalnog razvitka i otvaranja novih radnih mjesta. HBOR je svjestan svoje uloge i odgovornosti razvojne banke, pa posebnu pažnju posvećuje rizičnim skupinama korisnika – poduzetnicima početnicima, ženama poduzetnicama i inovatorima.

Infrastruktura i zaštita okoliša

U okviru svog djelovanja, HBOR kreditnim sredstvima podupire projekte razvitka komunalne i socijalne infrastrukture, posebice projekata vodoopskrbe, odvodnje, pročišćavanja otpadnih voda, izgradnju domova za skrb starijih osoba, dječjih vrtića i sportskih objekata. Istovremeno, za ulaganja u održivo tržište obnovljivih izvora energije i štednju energije, nudi posebne programe kreditiranja projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije.

Poticanje izvoza - kreditiranje izvoza i osiguranje izvoza

HBOR je na području poticanja izvoza razvio sustav financijske potpore izvoznicima kroz programe kreditiranja, osiguranja izvoza i izdavanja garancija. Tako je, po uzoru na druge izvozne banke i izvozno kreditne agencije, razvijen sustav uz koji izvoznici mogu ravnopravno konkurirati na međunarodnim tržištima. U procesu stvaranja hrvatskog izvoznog proizvoda, HBOR sudjeluje u svim fazama – od pripreme proizvodnje do ostvarenja naplate izvoznog posla. Provođenjem programa poticanja izvoza HBOR nastoji doprinijeti povećanju konkurentnosti i vrijednosti hrvatskog izvoza te poboljšati prepoznatljivost i kvalitetu hrvatskih proizvoda i usluga na svjetskom tržištu.

Opis poslovanja u 2011. i 2012. godini i mjere poduzete s ciljem poticanja novih ulaganja

Prioriteti HBOR-a, koji je po svojoj ulozi usmjeren na dugoročno kreditiranje projekata koji podižu razinu konkurentnosti gospodarstva, u izvještajnom razdoblju bili su pokretanje investicijskog ciklusa.

S ciljem ostvarenja novog gospodarskog rasta i pozitivnih pomaka na domaćem tržištu i u djelatnostima strateški važnim za gospodarstvo Republike Hrvatske, proveden je čitav niz poticajnih mjera i aktivnosti, koje su za rezultat imale ne samo znatno povećanje kreditne aktivnosti, nego i promjenu strukture plasmana. Tako je po prvi put nakon 2008. godine odobreno više kredita za investicijska ulaganja nego za financiranje obrtnih sredstava. U 2011. godini odobreno je 1.534 kredita u iznosu od 6,6 milijardi kuna, a u 2012. godini 1.622 kredita u iznosu od 10,2 milijardi kuna.

2011. godine **produljeni su rokovi otplate i snižene kamatne** stope za programe kreditiranja: *Zaštita okoliša, Infrastruktura i Pronalasci*. 2012. godine ponovno su snižene kamatne stope za 1 postotni bod, po 11 programa kreditiranja. Snižene kamatne stope primjenjuju se za ulaganja u nove investicije u poljoprivredi i ribarstvu, turizmu, industriji te u projekte energetske učinkovitosti, zaštite okoliša i obnovljivih izvora energije.

Za sve kredite odobrene do kraja 2012. godine, uvedena je **moгуćnost kreditiranja u kunama, bez valutne klauzule**, izuzev onih koji se odobravaju uz kamatnu stopu vezanu uz EURIBOR.

2012. **donesen je i novi način kreditiranja** – kroz podjelu rizika između HBOR-a i poslovnih banaka, čime se nastoji potaknuti poslovne banke na povećanje kreditnih plasmana u sektor gospodarstva. Ovaj način kreditiranja namijenjen je poduzetnicima koji novim ulaganjima doprinose povećanju zaposlenosti, izvoza, ostvarenju veće dodane vrijednosti i jačanju konkurentnost i to u sektorima poljoprivrede, prerađivačke industrije, turizma i sektoru vezanom uz obnovljive izvore energije i energetske učinkovitosti. Za velike investicije (iznad 50 milijuna kuna) HBOR preuzima 50 posto rizika, a poslovna banka drugih 50 posto iznosa kredita. Za projekte malih i srednjih poduzetnika, HBOR preuzima rizik do 40 posto iznosa ukupnog kredita (uz jamstvo HAMAG Invest-a), a poslovna banka preuzima rizik do 60 posto iznosa ukupnog kredita.

Uvedeni su novi programi za kreditiranje projekata kandidata za sredstva fondova Europske Unije. Novim programima omogućeno je bolje korištenje sredstava EU fondova, uz istovremeno poticanje ulaganja. Tako su, osim postojećih programa kreditiranja IPARD Mjera 301. i 302., uvedeni i program kreditiranja kandidata za IPARD Mjeru 101. i 103., a kojim se financira cijela investicija. Dodatno je uveden je i novi program kreditiranja *Kreditiranje projekata kandidata IPA MSP darovnice*, za male i srednje poduzetnike koji kandidiraju svoje projekte za dodjelu bespovratnih sredstava iz pretpristupnog fonda IPA, komponente III C *Potpora povećanju konkurentnosti MSP-a u RH*. Osim toga, uveden je i novi *Program kreditiranja projekata kandidata za program IPA*, kojim su obuhvaćeni svi projekti koji nisu bili pokriveni postojećim kreditnim programima HBOR-a.

Uveden je i novi program za *Žene poduzetnice*, kojim se kreditiraju projekti društava koji su u većinskom vlasništvu žena i kojim upravljaju žene (više na str.32.).

Također, za podizanje energetske učinkovitosti, poduzetnicima je omogućeno **korištenje sredstava darovnice** iz programa Europske komisije. Ovaj Program osmišljen je i provodi se u suradnji s Europskom investicijskom bankom (EIB). Sredstava Darovnice mogu se koristiti uz korištenje kreditnih sredstava iz izvora EIB-a. Krediti su namijenjeni financiranju osnovnih sredstava, a u okviru ulaganja koja pridonose uštedi energije i/ili smanjenju emisije CO₂, odnosno ulaganja kojima se povećava energetska učinkovitost objekata u zgradarstvu i industriji. Darovnica je namijenjena krajnjim korisnicima i iznosi 15 posto iznosa kredita, a odobrena sredstva darovnice koriste se isključivo za umanjenje glavnice odobrenog kredita.

Ostale aktivnosti

Suradnja s posebnim financijskim ustanovama – pribavljanje sredstava

HBOR pribavlja sredstva na više načina. Osim uplata iz državnog proračuna u kapital HBOR-a, sredstva pribavlja na tržištu sindiciranih kredita, tržištu kapitala i putem ugovora s posebnim financijskim institucijama (CEB, EBRD, EIB, IBRD, KfW itd.). U razdoblju 2011.- 2012. godine, HBOR je s posebnim financijskim ustanovama zaključio više zajmova za posebne namjene u odabrane grane ili za ciljane skupine korisnika.

Međunarodna suradnja - članstva i umrežavanje

2012. godine HBOR ima zaključene Sporazume o suradnji s 51 različitih izvozno-kreditnih agencija, izvoznih banaka, razvojnih banaka te drugih međunarodnih financijskih institucija iz cijelog svijeta, čime je hrvatskim gospodarstvenicima omogućeno dobivanje informacija i kvalitetnije usluge pri nastupu na inozemnim tržištima i pri suradnji s inozemnim partnerima.

HBOR je član ili sudjeluje u radu brojnih poslovnih udruženja, klubova i komora kao što su Europska udruga javnih banaka (EAPB), Udruženje banaka Srednje i Istočne Europe (BACEE), Praški klub, Mreža europskih financijskih institucija za malo i srednje poduzetništvo (NEFI), više bilateralnih trgovinskih komora te, u svojstvu pridruženog člana, Kluba ustanova Europske unije specijaliziranih za dugoročno kreditiranje (ISLTC). Također, HBOR je potpisnik UN Global Compact-a, član Financijske inicijative UN-ovog Programa zaštite okoliša – (UNEP FI) i Međunarodnog kluba za financiranje razvoja (IDFC).

IDFC je osnovan u rujnu 2011. od strane 19 nacionalnih i regionalnih razvojnih banka i financijskih institucija, kako bi zajedničkim promotivnim i strateškim aktivnostima nastojale ublažiti posljedice klimatskih promjena, potaknuti uvođenje zelene infrastrukture i društveni razvoj. Glavne aktivnosti IDFC-a usmjerene su na područje održivog razvoja i to *zelenog* razvoja u područja (zelene) infrastrukture, obnovljivih izvora energije i energetske efikasnost, te društvenog razvoja kroz razvoj malog i srednjeg poduzetništva i socijalno uključivanje putem programa smanjivanja siromaštva. Uloga HBOR i drugih članova ovog kluba je razvoj suradnje s vladama, privatnim sektorom i civilnim društvom u smislu premoštenja financiranja, razvoja regulative i politika, izgradnju tehničkih kapaciteta i jačanja institucija, a sve radi usmjeravanja investicija u nove ekonomske i društvene sektore, te sektor zaštite okoliša.

PROFIL IZVJEŠĆA

Granice izvješća

Izvješće o društvenoj odgovornosti HBOR-a 2011. - 2012. godine (veljača 2013.) je četvrto HBOR-ovo izvješće o društveno odgovornom poslovanju. Ovo izvješće odnosi se na poslovanje HBOR-a (a ne Grupe HBOR) u sjedištu u Zagrebu (tri lokacije) i pet područnih ureda u Hrvatskoj, ukoliko u izvješću nije drukčije naznačeno. U ožujku 2012. godine, HBOR je objavio svoje treće izvješće - *Izvješće o društvenoj odgovornosti HBOR-a 2009. - 2010. godine*. Od 2014. godine, bit će uvedena godišnja (a ne dvogodišnja) dinamika izvještavanja, pa će tako sljedeće izvješće o društvenoj odgovornosti biti za izvještajno razdoblje 2013. godine i bit će objavljeno iza 30.04.2014.

Korištena metodologija i razina primjene

Prilikom izrade ovog izvješća, ponovno smo koristili i rukovodili se okvirom za izvještavanje Globalne inicijative za izvještavanje (GRI) – Smjernice za izvještavanje o održivosti, verzija 3.0. S obzirom na kriterije potrebne za svaku razinu primjene, za izradu ovog izvješća korištena je najniža razina primjene - C. U ovom izvješću ponešto je proširena primjena GRI okvira, u smislu prikazivanja više pokazatelja učinka. U sljedećim izvješćima HBOR će nadalje nastojati proširiti primjenu GRI okvira, prema rastućoj razini B.

Proces definiranja sadržaja i struktura izvješća

U *Izvješću o društvenoj odgovornosti 2011. - 2012.* popisane su postojeće društveno odgovorne prakse i procesi HBOR-a iz područja zaštite okoliša, ljudskih i radnih prava, društva i borbe protiv korupcije. Istovremeno, prikazani su odabrani GRI pokazatelji učinka, kao i ciljevi DOP programa za 2013. - 2014. godinu, a čime se HBOR obvezao na daljnji razvoj praksi društveno odgovornog poslovanja i u budućnosti. U prikupljanju podataka za izvješće sudjelovali su zaposlenice i zaposlenici HBOR-a svih organizacijskih jedinica (članovi DOP radne skupine i drugi nosioci pojedinih praksi/procesa). U postupku pripreme izvješća i prikupljanja podataka procijenjeno je da je u ovoj fazi razvoja HBOR-ovog sustava izvještavanja o društvenoj odgovornosti potrebno osigurati usporedivost ovog izvješća s prethodnim, pa struktura izvješća u odnosu na prošlo nije znatno mijenjana. Broj opisanih praksi i procesa je, u odnosu na broj prikazanih u prethodnom izvješću, porastao, ali je sužen opseg uvodnih podataka o organizacijskom profilu HBOR-a, budući da se ti podaci redovito objavljuju unutar sadržaja redovitih godišnjih izvješća. Osim toga, sljedeće izvješće o društvenoj odgovornosti, za 2013. godinu bit će objavljeno istovremeno, ili nakon objave redovitog godišnjeg izvješća, čime će se izbjeći dupliciranje podataka.

Zainteresirane strane

DOP radna skupina HBOR-a definirala je društvene skupine, institucije i organizacije koje imaju interese vezane uz djelovanje HBOR-a, imaju utjecaj na HBOR ili HBOR na njih svojim djelovanjem može značajno utjecati. Kao ključni dionici HBOR-a vezani uz održivi razvoj i društveno odgovorno poslovanje prepoznati su:

- Vlada RH i druga tijela javne vlasti,
- financijske institucije i rejting agencije,
- klijenti,
- zaposlenici,
- poslovna i financijska udruženja,
- znanstvene institucije,
- mediji i
- zajednica i nevladine organizacije

KLJUČNI UTJECAJI, RIZICI I PRILIKE

Opće dobro i društvena korist zapisani su u temelju HBOR-a kao javne razvojne ustanove – naša misija je pružiti podršku stvaranju novih vrijednosti temeljenih na znanju i inovacijama, kulturnom nasljeđu i prirodnom bogatstvu. HBOR kreditnim programima za obnovu i razvitak gospodarskih subjekata i infrastrukture, financiranje izvoza i kreditiranje malog i srednjeg poduzetništva potiče sustavni, održivi i ravnomjerni gospodarski i društveni razvitak. Financijski cilj HBOR-a je ostvarivanje prihoda za potrebe financiranja svih svojih troškova poslovanja i očuvanja stvarne vrijednosti kapitala, a ne maksimiziranje dobiti.

Utjecaj gospodarske krize i u razdoblju od 2011. do 2012. godine donosi visoke zahtjeve i očekivanja građana i poduzetnika prema javnom sektoru i financijskim ustanovama. Poduzetnici očekuju održivo, zdravo i stabilno poduzetničko okruženje i poticajni zakonski okvir za svoje poduzetničke aktivnosti. Građani i lokalne zajednice očekuju očuvanje postojećih i otvaranje kvalitetnih radnih mjesta. Nevladine organizacije izražavaju zabrinutost za kvalitetu okoliša i težnje za očuvanjem prirodnih resursa i zaštitom ljudskih i radničkih prava. Od financijskih ustanova očekuje se brza prilagodba novim okolnostima i ponuda održivih i inovativnih proizvoda i usluga, koji će odgovoriti ne samo na potrebe klijenata već i na zahtjeve ostalih dionika. U pogledu održivosti i društvene odgovornosti, od poslovnog sektora očekuje se pretvaranje deklaratorne predanosti DOP-u i održivom razvoju u stvarne i mjerljive poslovne ciljeve. Dodatno, od HBOR-a se očekuje ne samo redovito i standardizirano izvještavanje o DOP-u i održivosti, nego i aktivna promocija ovog koncepta radi prijenosa na partnere i klijente.

Provođenjem zadanih aktivnosti DOP programa 2012. godine, obveznih usklađivanja s novim zakonima i propisima 2011. – 2012., kao i ponovnim prikupljanjem podataka za izradu izvješća o društvenoj odgovornosti u 2012. godini, HBOR je prepoznao nove prilike za daljnji razvoj održivosti i društvene odgovornosti. Uočene su nove mogućnosti ugradnje DOP kriterija, bilo da se radi o prilagodbi postojećih proizvoda i razvoju potpuno novih proizvoda i usluga, ili ugradnje načela održivosti u poslovne aktivnosti i interne akte. Istovremeno, započete su aktivnosti horizontalnog povezivanja više DOP inicijativa (dobrovoljne inicijative i obvezna zakonska usklađenja, povezivanje članstva vezanih uz održivost, dijalog s dionicima unutar zajedničkih radnih skupina).

Usklađivanje s nacionalnim politikama i zakonskom regulativom i dalje potiče uvođenje novih proizvoda i usluga.

HBOR provodi mjere iz područja ravnopravnosti spolova. Novi *Program kreditiranja za žene poduzetnice* je u ponudi od 2011. godine, dobro je prihvaćen od klijenata i prepoznat je kao izniman primjer dobre prakse ugradnje načela ravnopravnosti spolova.

Prilagodba *Zakonu o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji* potaknula je poduzimanje dodatnih aktivnosti koje za cilj imaju smanjenje direktnog utjecaja na okoliš (provedba aktivnosti projekta *Dovesti svoju kuću u red* u 2012. godini).

Usklađivanje drugih tijela javne vlasti s ovim zakonom potaknuo je interes za našim programima kreditiranja ulaganja u uštede i energetske efikasnost. Na ovaj način, poticajne nacionalne politike i zakonska regulativa potaknule su izradu novih modela financiranja i oblika potpore gospodarstvu i poduzetnicima.

Donesen je novi *Program kreditiranja energetske obnove zgrada javnog sektora 2012. – 2013.* koji ima za cilj podizanje energetske učinkovitosti zgrada javnog sektora i smanjenje potrošnje.

Osim kao nositelj aktivnosti, HBOR je prepoznat i kao jedan od važnih sudionika u **procesu planiranja nacionalnih strategija ili politika** (*Radna skupinu za izradu Strategije razvoja socijalnog/društvenog poduzetništva u RH*).

Nadalje, **suradnja i zahtjevi posebnih financijskih institucija** potaknula je suradnju na DOP relevantnim područjima.

Na *Program kreditiranja izvoznika iz sredstava IBRD-a* primjenjuju se posebne *Politike zaštitnih mjera Svjetske banke* što direktno utječe na sprječavanje i smanjenje nepotrebnih štetnih posljedica budućeg projekta krajnjeg korisnika na ljude i okoliš. S druge strane, tehnička pomoć konzultanata pružena unutar *Programa za promociju projekta energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije* i darovnice KFW-a ključna je za uspostavu internih kapaciteta i znanja potrebnih za procjenu projekata EU i OIE, ali i donošenja strateških odluka vezanih uz buduću *Zelenu poslovnu strategiju HBOR-a*.

Dobrovoljno pristupanje pojedinim inicijativama ili poduzimanje određenih mjera i aktivnosti koje su izvan i iznad zakonskog okvira, HBOR prepoznaje kao prilike za uvođenje ušteda ili kontroliranog utjecaja na društvo i zajednicu, obogaćivanje ponude proizvoda i usluga, izgradnju vlastitih kapaciteta, učenje na najboljim praksama ili pravovremenu pripremu za buduće aktivnosti. U izvještajnom razdoblju pripremljen je i *Kodeks korporativnog upravljanja HBOR-a*, kojim su i formalno uvaženi interesi svih zainteresiranih strana kao i priznata potreba za uvažavanjem njihovih mišljenja i zaštitom interesa. Nakon što je u prošlom izvješću o društvenoj odgovornosti uočena potreba za jačom provedbom DOP-a unutar hrvatskog bankarskog sektora, HBOR se pridružio radu *Odbora za društvenu odgovornost Hrvatske udruge banaka (DOP Odbor HUB-a)*, kao vanjski, pridruženi član. Istovremeno, nastavili smo njegovati i izgrađivati i ostala **članstva u udruženjima i klubovima, vezanima uz područje održivosti i društvene odgovornosti** (IDFC, Savjet za zelenu gradnju u Hrvatskoj, UNEP FI i dr.).

Budući DOP programi HBOR-a trebaju odgovoriti na **ključne izazove**:

- uspostaviti **učinkovit interni sustav upravljanja DOP-om** i osigurati kapacitete za provedbu
- **identificirati ključne okolišne i društvene rizike** koji su od materijalne važnosti za rad HBOR-a
- uspostaviti **učinkovite mehanizme kojima će se potaknuti klijente i partnerske banke** da preuzmu odgovornost za utjecaj koji imaju na zajednicu i društvo
- **aktivno promovirati DOP** unutar bankarskog sektora ili međusektorske platforme
- **uvesti integrativni pristup upravljanja DOP-om** na način da budu zastupljeni i interesi dionika.

Ključni **ciljevi** DOP programa HBOR-a za 2013. i 2014. godinu:

1. formalizirati interni sustav upravljanja DOP-om

Formaliziranje internog sustava upravljanja DOP-om u smislu uvođenja formalnog sustava planiranja aktivnosti i nadzora provedbe, putem odbora za nadzor provedbe, će stvoriti i održati kapacitete za sustavno upravljanje. Redoviti pregledi i prilagodbe aktivnosti, kao i redovite procjene učinaka aktivnosti naspram postavljenih ciljeva nužni su za provođenje relevantnih i inovativnih DOP aktivnosti.

2. održati i unaprijediti ponudu održivih proizvoda i usluga HBOR-a

Nastavit će se ispitivati mogućnosti razvoja novih i inovativnih financijskih proizvoda s obzirom na zaštitu okoliša, energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije. Izgrađivat ćemo bazu znanja i dosljedno raditi na izgradnji vlastitih kapaciteta procjene projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, kako bismo stvorili i održali vlastite kapacitete za potporu ovih proizvoda i usluga.

3. integrirati kriterije održivosti i društvene odgovornosti u procese upravljanja HBOR-a

Ugradnja društvenih i/ili okolišnih kriterija u sve naše poslovne procese je dugotrajan i zahtjevan posao. Kontinuirano ćemo raditi na identifikaciji i odabiru prioriteta područja. Poticat ćemo unapređenje postojećih i utjecati na donošenje novih, održivih poslovnih procesa i praksi.

4. smanjiti okolišne i društvene rizike projekata koje financira HBOR

Želimo minimizirati negativne utjecaje projekata koje financiramo na najmanju moguću mjeru. Nastavit ćemo integrirati pitanja okoliša i održivosti u opći sustav upravljanja HBOR-a. Podupirat ćemo aktivnosti koje trebaju pridonijeti razvoju okolišne politike i integraciji okolišnih i društvenih rizika u procedure za procjenu kreditnog rizika. Razmotrit ćemo mogućnosti valorizacije sustava ili standarda održivosti ili društvene odgovornosti naših klijenata.

5. jačati komunikaciju s dionicima

Kontinuirano ćemo iskazivati svoju opredijeljenost prema održivom razvoju i društveno odgovornom poslovanju, kroz različite modele suradnje i mehanizme komunikacije, s klijentima i partnerima. Nastojat ćemo graditi sustavnu, dvosmjernu interakciju s dionicima i to u ranoj fazi razvoja programa ili usluga. Posebno ćemo potaknuti dijalog sa zaposlenicima. Nastavit ćemo suradnju i umrežavanje s posebnim financijskim ustanovama i međunarodnim i domaćim udruženjima i klubovima okupljenima oko pitanja održivosti, zaštite okoliša i klimatskih promjena.

6. pripremiti izvješće za 2013. godinu

Sustav planiranja DOP godišnjih aktivnosti i prikupljanja podataka bit će prilagođen novoj, jednogodišnjoj dinamici izvještavanja i usklađen s objavom redovitih godišnjih izvješća.

UN GLOBAL COMPACT

UN Global Compact (UNGC) je međunarodna inicijativa Ujedinjenih naroda iz 2000. godine koja povezuje poslovni sektor s agencijama UN-a, vladama i civilnim društvom u podržavanju temeljnih društvenih vrijednosti iz područja ljudskih prava, radnih prava, okoliša i borbe protiv korupcije. Članstvo u inicijativi je dobrovoljno.

HBOR je član ove svjetske inicijative od 12. ožujka 2007., kada je pristupio hrvatskoj mreži članica UNGC. Pristupanje ovom sporazumu prepoznato je kao prilika za dijalog, učenje i dijeljenje dobrih praksi s drugim članicama mreže. Od pristupanja, HBOR sudjeluje u svim obukama o primjeni načela u organizaciji lokalne mreže UN Global Compact Hrvatska.

Potpisivanjem UN Global Compact-a HBOR se obvezao:

- ugraditi 10 načela UNGC u svoje poslovanje tako da one postanu sastavni dio poslovne strategije, svakodnevnih aktivnosti i organizacijske kulture
- uključiti 10 načela u procese odlučivanja na najvišoj razini upravnog tijela
- pridonijeti ispunjavanju razvojnih ciljeva kroz partnerstva (Milenijski ciljevi)
- u javni dokument uključiti opis načina na koji primjenjuje načela i podržava šire razvojne ciljeve (poznato kao Izvješće o napretku)
- unaprijediti *Global Compact* i praksu odgovornog poslovanja kroz zagovaranje i aktivni iskorak prema kolegama, partnerima, klijentima, korisnicima i široj javnosti.

10 načela UN Global Compact-a:

LJUDSKA PRAVA	
1. načelo	<i>Tvrtke bi trebale podupirati i poštivati zaštitu međunarodnih ljudskih prava unutar svog područja utjecaja i</i>
2. načelo	<i>pobrinuti se da ne sudjeluju u kršenjima ljudskih prava.</i>
RADNA PRAVA	
3. načelo	<i>Tvrtke bi trebale podržavati slobodu udruživanja i stvarno priznavanje prava na kolektivno pregovaranje,</i>
4. načelo	<i>dokidanje svih oblika prisilnog rada,</i>
5. načelo	<i>stvarno ukidanje dječjeg rada i</i>
6. načelo	<i>ukidanje diskriminacije u vezi sa zapošljavanjem i izborom zanimanja.</i>
OKOLIŠ	
7. načelo	<i>Tvrtke bi trebale podupirati predostrožan pristup izazovima na području okoliša,</i>
8. načelo	<i>pokrenuti inicijative radi promicanja veće odgovornosti prema okolišu i</i>
9. načelo	<i>poticati razvoj i širenje ekološki prihvatljivih tehnologija.</i>
BORBA PROTIV KORUPCIJE	
10. načelo	<i>Tvrtke bi trebale raditi na suzbijanju korupcije u svim njenim oblicima, uključujući iznudu i podmičivanje.</i>

OKOLIŠ

HBOR podupire odgovorno ponašanje prema unapređenju i očuvanju kvalitete okoliša te potiče uvođenje obnovljivih izvora energije i postizanje energetske učinkovitosti u skladu sa standardima EU. Ulažemo napore za upravljanje neposrednom potrošnjom energije u našim zgradama na energetske učinkovit način.

Program kreditiranja pripreme obnovljivih izvora energije

HBOR-ov Program kreditiranja pripreme projekata obnovljivih izvora energije dio je Darovnice Zaklade Globalnog fonda za okoliš (GEF)/Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD) Republici Hrvatskoj za provedbu Projekta obnovljivih izvora energije (OIE). Darovnica je efektivno stupila na snagu 24. studenog 2005. godine, a projekt je završen 31. svibnja 2010.

Temeljni cilj Darovnice bilo je poticanje razvoja ekonomski i ekološki održivog tržišta obnovljivih izvora energije u Republici Hrvatskoj te kreiranje poticajnog okruženja za ulaganja u projekte korištenja obnovljivih izvora energije. Od ukupno namijenjenih USD 5,5 milijuna za provedbu Projekta OIE, USD 2,0 milijuna bilo je namijenjeno za kredite za pripremu projekata OIE.

Programom kreditiranja pripreme projekata OIE odobravani su krediti za pripremu projekata obnovljivih izvora energije uključujući: vjetroelektrane, biomasu, bioplinska postrojenja, male hidroelektrane (do 10 MW) te geotermalnu i sunčevu energiju. HBOR je ovaj program kreditiranja provodio u suradnji s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU) koji je bio zadužen za izradu tehničke analize predinvesticijskih studija projekata. Krediti su bili namijenjeni za financiranje izrade projektne dokumentacije u okviru projekata korištenja obnovljivih izvora energije i to: istražnih radova na lokaciji, studije o utjecaju na okoliš, dokumentacije za ishodenje lokacijske dozvole, glavnog projekta, investicijske studije, dokumentacije za ishodenje građevinske dozvole, ostalih dozvola, rješenja, suglasnosti i dokumentacije sukladno propisima koji uređuju područje energetike.

U razdoblju od 2007. do 2010. godine, po ovom programu kreditiranja odobreno je svih raspoloživih 2,0 milijuna USD kredita.

U razdoblju 2011. - 2012. godine, nosioci projekata koristili su odobrena sredstva za izradu pripreme dokumentacije i trenutno se nalaze u različitim fazama izrade projekta. Neki od nosioca projekata su uspješno izradili dokumentaciju i nalaze se u procesu zatvaranja financijske konstrukcije (vjetroelektrana snage 23 MW i bioplinsko postrojenje snage 1MW); a drugi su ili u fazi izgradnje projekta (vjetroelektrana snage 20MW) ili su već izgradili projekt (vjetroelektrana 16MW i postrojenje na šumsku biomasu snage 1 MW). Svi nosioci projekata su za izgrađene projekte, ili projekte u izgradnji, koristili HBOR-ova kreditna sredstva.

U narednom razdoblju, nosioci projekata koristit će odobrena sredstva za izradu pripreme dokumentacije. Kvalitetno pripremljena dokumentacija preduvjet je za iznalaženje kvalitetnih (moguće i HBOR-ovih) izvora financiranja, potrebnih za izgradnju projekta i puštanje u pogon.

Program kreditiranja projekata zaštita okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije

HBOR-ovim *Programom kreditiranja projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije* odobravaju se krediti za investicijske projekte kojima je svrha saniranje odlagališta otpada, poticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada, gospodarenje otpadom, obrade otpada i iskorištavanja vrijednih svojstava otpada; poticanje čistije proizvodnje, odnosno izbjegavanje i smanjenje nastajanja otpada i emisija u proizvodnom procesu; zaštita i očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti; provedba nacionalnih energetskih programa; poticanje korištenja obnovljivih izvora energije (sunce, vjetar, biomasa i dr.); poticanje održive gradnje, poticanje čistijeg transporta; te drugih projekata kojima se zaštićuje okoliš, postiže energetska učinkovitost te uvode obnovljivi izvori energije.

Aktualni uvjeti kreditiranja po ovom programu nalaze se na internetskoj stranici HBOR-a (www.hbor.hr).

Kao što je bilo i predviđeno u prethodnom izvješću, u razdoblju 2011. - 2012. godine zabilježen je znatan porast odobrenja kredita za projekte zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, a što je posljedica razvoja čitavog sektora obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti.

Tablica 5. Odobreni krediti za projekte: zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i OIE

godina	odobreni iznos u KN
2010.	17.812.665,00
2011.	262.095.657,00
2012.	504.171.850,00
ukupno	784.080.172,00

Očekuje se nastavak potražnje za sredstvima koja bi se koristila za izgradnju i implementaciju projekata obnovljivih izvora energije, budući da je ponovno veći broj projekata dosegao visoki stupanj pripremljenosti i spremnosti za realizaciju.

EEFF Programi Europske komisije

U travnju 2010. godine HBOR je s Europskom investicijskom bankom (EIB) zaključio Ugovor o zajmu za financiranje malih i srednjih te srednje kapitaliziranih poduzeća u iznosu od 250 mil. EUR.

Kao dodatak ovom Ugovoru najavljeni su i EEFF programi (Energy Efficiency Finance Facility), a koje je osmislila Europska komisija s ciljem pružanja potpore projektima s posebnim naglaskom na klimatske promjene i energetske učinkovitost u novim zemljama članicama Europske unije, kao i zemljama kandidatkinjama za punopravno članstvo u Europskoj uniji. Provedba EEFF Programa putem EIB-a predviđena je na području Republike Hrvatske, Rumunjske i Turske.

Europska komisija odobrava sredstva darovnice, namijenjena krajnjim korisnicima u okviru EEFF Programa za 2006. godinu (tzv. EEFF 2006). Sredstva se isplaćuju u iznosu od 15% od odobrenog iznosa kredita za smanjenje glavnice kredita u slučaju provođenja projekta energetske učinkovitosti i ispunjenja uvjeta uštede energije i/ili smanjenja emisije CO₂. EEFF programi provode se u sektoru industrije i zgradarstvu.

U 2011. i 2012. godini, EEFF programi prošireni su i na korištenje EEFF Programa za 2007. godinu (tzv. EEFF 2007) gdje se sredstva Europske komisije isplaćuju u iznosu od 15% od odobrenog iznosa kredita za smanjenje glavnice kredita u slučaju provođenja projekta obnovljivih izvora energije.

Do sada je u okviru ovih programa obrađeno, ili se nalazi u obradi, 11 projekata iz područja energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, čime će biti iskorišteno oko 3,0 mil. EUR sredstava darovnice.

Aktivnosti EEFF programa bit će nastavljene i u 2013. godini.

Program za promociju projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u RH

Projekt *Program za promociju projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u Republici Hrvatskoj* sastoji se od Ugovora o zajmu između HBOR-a i KfW-a u iznosu od 19,5 milijuna EUR za financiranje projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije i korištenja pripadajuće *Darovnice* Vlade SR Njemačke u iznosu od 1,5 milijuna EUR za financiranje konzultantskih usluga.

U 2011. i 2012. godini, od ukupno raspoloživih 19,5 milijuna EUR, odobreno je 95% sredstava zajma. Sredstva su odobrena za projekte energetske učinkovitosti, proizvodnje peleta, proizvodnje električne energije iz solarnih kolektora, te kogeneracijskih postrojenja na bioplin i drvenu biomasu. Preostalih 5% sredstava planira se odobriti u 2013. godini.

Istovremeno s korištenjem sredstava zajma, odabrani konzultanti (*MVV Decon GmbH*, Njemačka, Energetski Institut Hrvoje Požar, Zagreb i djelatnici *EUTECH Energy and Management*, Njemačka i *Frankfurt School of Management*, Njemačka) procjenjivali su odabrane projekte. Osnovni zadaci konzultanata propisani projektnim zadatkom su:

1. tehnička pomoć HBOR-u pri uspostavi znanja i kapaciteta prilikom razrade i procjene projekata EU i OIE
2. pomoć investitorima koji razvijaju projekte EU i OIE
3. procjena projekata i provjera uklapaju li se predloženi projekti u kriterije KfW-a vezano za financiranje projekata EU i OIE.

U okviru tehničke pomoći HBOR-u pri **uspostavi kapaciteta i znanja vezano za financiranje projekata EU i OIE**, izrađeni su različiti vodiči, studije i prijedlozi unapređenja, a održane su i edukativne radionice za radnike HBOR-a i to:

- Vodič o domaćim izvorima financiranja projekata EU i OIE
- Vodič o inozemnim izvorima financiranja projekata EU i OIE
- Vodiči za procjenu projekata EU i OIE (tehnički, financijski, ekonomski i pravni aspekti), iz područja krovnih solarnih panela za proizvodnju električne energije i EU u zgradarstvu
- Tržišne studije za područja drvnih peleta, peradarskog otpada i bioplina
- Prijedlog za unapređenje HBOR-ovih procedura za procjenu projekata EU i OIE
- Prijedlog *Zelene poslovne strategije HBOR-a*
- Radionica o inovativnim metodama financiranja projekata EU i OIE
- Radionica *Uvod u projektno financiranje*, za projekte EU i OIE.

U svrhu **prenošenja informacija i znanja na poslovnu zajednicu** i ostale zainteresirane održane su i slijedeće radionice i seminari:

- Radionica *Ulaganje u solarne (fotonaponske) sustave i energetske učinkovitost u zgradarstvu – potencijali i iskustva*, Zadar, 2012.
- Okrugli stol *Poticanje proizvodnje peleta u Hrvatskoj*, Zagreb, 2012.
- Okrugli stol *Razvoj tržišta i projekata u području bioplina te energetskog korištenja gnoja peradi*, Zagreb
- Konferencija *Investiranje u EU i OIE u Hrvatskoj – rezultati programa i iskustva*, Zagreb.

Program za promociju projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u RH, provodit će se i u 2013. godini i to kroz slijedeće aktivnosti:

- praćenje projekata koji se nalaze u procesu provedbe
- školovanje djelatnika HBOR-a u području financiranja sektora EU i OIE
- studijski posjeti djelatnika HBOR-a razvojnim bankama
- tehnička podrška HBOR-u na projektima *Dovesti svoju kuću u red* i razvoju tehničke aplikacije *Upitnika za ocjene zaštite okoliša*
- suradnja na marketinškim aktivnostima Udruge proizvođača peleta, briketa i drvene biomase, Zagreb.

Program kreditiranja energetske obnove zgrada javnog sektora 2012. - 2013.

Program energetske obnove zgrada javnog sektora 2012. – 2013. (dalje u tekstu: Program) pokrenulo je Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja. Programom se namjeravaju ostvariti postavljeni ciljevi energetske strategije RH, razviti tržište energetskih usluga, uvesti principi energetske učinkovitosti u javnu nabavu, razviti informacijski sustav praćenja potrošnje energenata te potaknuti cjelokupni gospodarski investicijski ciklus u Republici Hrvatskoj.

Subjekti uključeni u provedbu Programa su:

- **Centar za praćenje poslovanja energetskog sektora i investicije** (dalje u tekstu: Centar)
U suradnji s Ministarstvom graditeljstva i prostornog uređenja i vlasnicima zgrada provodi postupak javnog nadmetanja za izbor ponuditelja usluge poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada javnog sektora te ocjenjuje tehničku i financijsku izvedivost projekta.
- **Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja**
U suradnji s Centrom vrši izbor projekata (zgrada) prihvatljivih za uključivanje u provedbu Programa, provodi postupak javnog nadmetanja za izbor ponuditelja usluge poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada javnog sektor te ocjenjuje tehničku i financijsku izvedivost projekta.
- **Naručitelj energetske usluge** (tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanove, agencije, škole i bolnice u njihovom vlasništvu)
Kao vlasnici zgrada u kojima obavljaju nekomercijalne djelatnosti, predlažu projekte prihvatljive za uključivanje u provedbu Programa. Sukladno planu projektiranih ušteda energije obvezuju se, u razdoblju trajanja projekta, u svom proračunskom planu predvidjeti iznose razlika projektirane uštede troškova energije i izvršavati plaćanje razlike projektirane uštede prema krajnjim korisnicima kredita i/ili HBOR-u.
- **Pružatelji energetske usluge**
Trgovačka društva i obrti koji temeljem izvršenog izbora u postupku javnog nadmetanja izvršavaju uslugu poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada javnog sektora.
- **Krajnji korisnici kredita**
Mogu biti naručitelji energetske usluge i pružatelji energetske usluge odnosno sva trgovačka društva i obrti koji ulažu u energetske učinkovitost.
- **HBOR/Poslovne banke**
Odobravaju kreditna sredstva.

Sukladno navedenim ciljevima Programa energetske obnove zgrada, HBOR je krajem 2012. godine donio *Program kreditiranja energetske obnove zgrada javnog sektora 2012. - 2013.* (dalje u tekstu: Program kreditiranja). Ovim Programom kreditiranja nastoje se potaknuti investicijski projekti kojima je svrha podizanje razine energetske učinkovitosti zgrada javnog sektora i smanjenje potrošnje energije u javnom sektoru. Sredstava su namijenjena isključivo za ulaganje u osnovna sredstva (adaptaciju i rekonstrukciju građevinskih objekata, kupnju opreme i uređaja).

Aktualni uvjeti kreditiranja po ovom Programu kreditiranja nalaze se na internetskoj stranici HBOR-a (www.hbor.hr).

U 2012. godini nije bilo odobrenja kredita po ovom Programu kreditiranja, ali se u narednom razdoblju očekuje potražnja i intenzivna kreditna aktivnost.

Upitnik o zaštiti okoliša i Mišljenje o utjecaju na okoliš

Od 2010. godine, ocjena zaštite okoliša je postala obavezna za sve programe kreditiranja koje HBOR provodi izravno. Kod kreditiranja putem poslovnih banaka ocjena zaštite okoliša je obavezna u slučajevima kad je program kreditiranja vezan uz zahtjeve namjenskih izvora financiranja posebnih financijskih institucija koje su izvori financiranja određenih kreditnih programa ili prema procjeni odgovorne osobe u HBOR-u.

Obrazac *Upitnika o zaštiti okoliša* dostupan je na web stranici HBOR-a, a sadrži pitanja o:

- profilu podnositelja zahtjeva i njegovim politikama upravljanja okolišem, politici kvalitete upravljanja ili politici zaštite zdravlja i sigurnosti na radu,
- profilu lokacije, povijesti lokacije te postojećim aktivnostima na lokaciji, a sve s aspekta zaštite okoliša,
- stanju okoliša - zraku i ispuštanju otpadnih emisija, upotrebi vode i ispuštanju otpadnih voda te nastajanju i upravljanju otpadom.

Ispunjeni Upitnik o zaštiti okoliša analizira i ocjenjuje *Direkcija tehničkih analiza i zaštite okoliša* i daje *Mišljenje o utjecaju investicije/projekta na okoliš*. Mišljenje se donosi temeljem ocjene rizika grupe te podataka i dokumentacije priložene upitniku. Smisao izrade mišljenja je procjena rizika - hoće li klijent, zbog zagađenja okoliša imati dodatne troškove ili ulaganja koja bi mogla ugroziti projekt ili otplatu kredita? Prema potrebi, *Direkcija tehničkih analiza i zaštite okoliša* preporučuje korektivne mjere kako bi se uspostavilo stanje kontroliranog utjecaja projekta na okoliš, poboljšalo stanje okoliša ili se mogući utjecaj na okoliš sveo na najmanju moguću mjeru. Kod kreditiranja izvoza, uzimaju se u obzir i preporuke OECD-a (*Recommendation on Common Approaches on Environment and Officially Supported Export Credits, Recommendation of the Council on Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence (the „Common Approaches“)*).

Posebne zaštitne mjere primjenjuju se na HBOR-ov *Program kreditiranja izvoznika iz sredstava IBRD-a*. *Program kreditiranja izvoznika iz sredstava IBRD-a* ima za cilj omogućiti korisnicima kredita, u razdoblju gospodarske i financijske krize, zadržavanje izvoza roba i usluga u postojećem obujmu, ili povećanje istog, čime bi se utjecalo na poboljšanje vanjskotrgovinske platne bilance, zaposlenosti i likvidnosti.

Kriteriji *Programa kreditiranja izvoznika iz sredstava IBRD-a* su usklađeni s uvjetima IBRD-a, uz obavezu provođenja *Politike zaštitnih mjera Svjetske banke*. Cilj *Politike zaštitnih mjera Svjetske banke* je temelj njezine potpore smanjenju siromaštva te sprječavanju i smanjenju nepotrebnih štetnih posljedica budućeg projekta krajnjeg korisnika na ljude i okoliš.

Ovaj program kreditiranja provodi se putem poslovnih banaka koje su s HBOR-om ugovorile suradnju, pa su za tu svrhu izrađene posebne procedure koje poslovnoj banci i korisniku daju smjernice za prepoznavanje, pripremu i provedbu programa i projekata. Na ovaj način, poslovne banke provode mjere zaštite okoliša koje su u cijelosti usklađene s *Politikama zaštitnih mjera Svjetske banke*.

Za navedeni program kreditiranja izrađene su *Procedure zaštite okoliša* s pripadajućim *Priručnikom za zaštitu okoliša*, *Upitnikom o zaštiti okoliša* (koji ispunjava krajnji korisnik) i *Obrascem ispitivanja utjecaja na okoliš* (koji ispunjava poslovna banka temeljem uvida u projekt krajnjeg korisnika i zaprimljenog Upitnika o zaštiti okoliša).

Postupak ispitivanja utjecaja na okoliš se sastoji od utvrđivanja kategorije rizika za okoliš, planiranja zaštite okoliša te praćenja provođenja plana aktivnosti predloženih radi smanjenja ekoloških rizika. Ove procedure su, osim s *Politikama zaštitnih mjera Svjetske banke* usklađene i s hrvatskom zakonodavstvom vezanim uz gradnju i zaštitu okoliša.

Projekt COAST

Očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti na dalmatinskoj obali putem održivog razvitka obalnog područja

Projekt COAST razvijen je uz potporu Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) i u suradnji s Ministarstvom zaštite okoliša i prirode, drugim nadležnim ministarstvima, 4 dalmatinske županije, te brojnim lokalnim udrugama, tvrtkama i pojedincima, a uz financijsku potporu Globalnog fonda za okoliš (GEF). Cilj projekta je osigurati održivi razvoj obalnog područja Dalmacije uz očuvanje okoliša, prirodnih resursa i biološke raznolikosti, te sustavno utjecati na prakse gospodarstva u turizmu, poljoprivredi, ribarstvu i marikulturi, te unutar bankarskog sektora, s ciljem promicanja održivog razvoja sukladnog s očuvanjem okoliša. Projekt se provodio u razdoblju od 2007. - 2012. godine, a HBOR je bio jedan od institucionalnih partnera projekta.

U organizaciji Projekt COAST UNDP-a i Ministarstva zaštite okoliša i prirode, u prosincu 2012. u Zagrebu je održan okrugli stol *Zeleno poduzetništvo – prostor za investicije u ruralnim područjima Dalmacije i RH*. Na okruglom stolu sudjelovalo je 16 predstavnika banaka i 8 predstavnika institucija javnog sektora relevantnih za temu zelenog ruralnog razvoja (predstavnicima Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU, županijskih razvojnih agencija i dr.). Sudionici su razmotrili rezultate i iskustva Projekta COAST, a koji sugeriraju da je zeleno poduzetništvo razvojna prilika i potencijalni prostor za investiranje. HBOR je zasebnim izlaganjem opisao kreditne programe HBOR-a kojima potiče zelene poduzetničke projekte u ruralnim područjima RH, a sudionici su razmijenili iskustva u financiranju ovih projekata. Uočena je potreba za provođenjem više strateških i provedbenih aktivnosti - od dugoročne strategije koja bi predviđjela strateški i partnerski okvir javnog i privatnog sektora do pružanja kontinuirane savjetodavne pomoći poduzetnicima, izrade kataloga poduzetničkih ideja te potpore umrežavanju poduzetnika i njihovog zajedničkog nastupa.

UNEP FI - Program Ujedinjenih naroda za zaštitu okoliša - Financijska inicijativa

Program Ujedinjenih naroda za zaštitu okoliša - Financijska inicijativa (UNEP FI) je globalno partnerstvo između Programa Ujedinjenih naroda za zaštitu okoliša i financijskog sektora. Ova financijska inicijativa okupila je više od 200 financijskih institucija u Europi i svijetu (poslovne banke, investicijske banke, razvojne banke, fondove, agencije, osiguravajuća društva), a sve s ciljem poticanja financijskog sektora na izradu proizvoda i usluga koje će unaprijediti zaštitu okoliša. Unutar ove inicijative utemeljena je mreža regionalnih i tematskih radnih grupa.

HBOR je član UNEP FI od 2004. godine kada je potpisao Izjavu o zaštiti okoliša i održivom razvoju, Tijekom 2011. - 2012. kontakt osobe u HBOR-u sudjelovale su u telefonskim konferencijskim razgovorima radnih grupa i razmjenjivale informacije po pitanju potreba HBOR-a i planiranih aktivnosti u području zaštite okoliša i društvene odgovornosti. 2012. godine jedna osoba iz HBOR-a, iz organizacijske jedinice Upravljanje rizicima, pohađala je i uspješno završila on line edukaciju *Analiza okolišnih i društvenih rizika (ESRA - Environmental and Social Risk Analysis)*. Ova edukacija obrađuje teme upravljanja okolišnim i društvenim rizicima i služi podizanju kapaciteta HBOR-a za postizanje dugoročnih DOP ciljeva - uvođenje okolišnih i društvenih kriterija u sustave upravljanja HBOR-a.

Savjet za zelenu gradnju u Hrvatskoj

Savjet za zelenu gradnju u Hrvatskoj (dalje u tekstu: Savjet) je udruga osnovana s ciljem suradnje privatnog i javnog sektora u službi primjene održive graditeljske prakse. Savjet je pridruženi član *Svjetskog savjeta za zelenu gradnju* te inicijator povezivanja regionalnih savjeta, radi razmjene iskustava, znanja i aktivnosti, a koje su prilagođene specifičnim potencijalima i mogućnostima lokalnih tržišta – sve s obzirom na njihovu veličinu, povezanost, blisku tradiciju, tendencije i ambicije.

HBOR je postao poslovni član Savjeta 2012. godine.

Jedna od aktivnosti Savjeta u 2012. godini je bila i organizacija cjelogodišnjeg edukacijskog programa pod nazivom *Green Building Professional*, namijenjenog profesionalcima iz različitih relevantnih disciplina te svima onima koji imaju za cilj biti usklađeni s najnovijim trendovima u zelenoj gradnji uključujući i energetske učinkovitost. Navedenu edukaciju pohađala su i tri djelatnika HBOR-a, i to dva iz *Sektora analize, Odjela tehničke analize* i jedan iz *Sektora kreditiranja*. Edukacije su doprinijele usvajanju specifičnih znanja iz područja održive graditeljske prakse.

U sljedećem razdoblju 2013. - 2014. godine, HBOR će nastaviti sudjelovati u aktivnostima Savjeta. Neke od mogućih aktivnosti su:

- informiranje o zelenoj gradnji, novostima i istraživanjima o tehnologijama gradnje i izvođenja, financiranju i ostalim znanjima
- sudjelovanje u organiziranim obilascima i turama radi istraživanja održivih projekata
- sudjelovanje u debatama i seminarima na temu održivosti
- sudjelovanje u aktivnostima Savjeta, usavršavanjima u zastupanju/ zagovaranju te inovativnim projektima i događanjima.

Istovremeno, HBOR će iskoristiti članstvo u Savjetu, za ostvarivanje kontakata i umrežavanje i izvan užeg poslovnog područja HBOR-a, kao i za prezentiranje proizvoda i usluga HBOR-a širem krugu potencijalnih klijenata. HBOR će razmotriti sudjelovanje u odborima Savjeta, kao dodatnu mogućnost utjecaja na oblikovanje budućnosti zelene gradnje u Hrvatskoj.

Komisija za okoliš i energiju Hrvatskog nacionalnog odbora ICC

Hrvatski nacionalni odbor Međunarodne trgovačke komore (ICC Hrvatska) je na sjednici održanoj 19. siječnja 2012. godine u Zagrebu imenovao predstavnika Hrvatske banke za obnovu i razvitak u *Komisiju za okoliš i energiju* (dalje u tekstu: Komisija). Zadatak Komisije je oblikovati preporuke poslovnog svijeta o glavnim pitanjima okoliša i energije. Komisija razvija i potiče svjetske poslovne stavove o glavnim političkim pitanjima u područjima energije, okoliša i održivog razvoja. Također, radi na izradi višesektorskih stavova o poslovnoj politici koje treba iznijeti tijekom međunarodnih pregovora o klimatskim promjenama.

Predstavnik HBOR-a redovito sudjeluje na radnim sastancima i aktivnostima Komisije (nekoliko puta godišnje).

Upravljanje potrošnjom

Tijekom izvještajnog razdoblja, HBOR je nastavio ulagati napore u upravljanje neposrednom potrošnjom energije, u objektima koje koristi, na energetski učinkovit način. U svrhu daljnjeg unaprjeđenja sustava interne energetske efikasnosti, HBOR je 2012. godine započeo provedbu programa *Dovesti svoju kuću u red*. Kao dodatni poticaj širenju svijesti o potrebi nužnosti smanjenja potrošnje papira i korištenju energetski efikasnih praksi u svakodnevnom uredskom poslovanju, za 2013. godinu planira se provođenje edukativnih radionica *Zeleni ured*, za sve zaposlene.

Potrošnja energije s obzirom na vrste energije

HBOR za svoje potrebe na lokacijama u Zagrebu koristi različite vrste i kombinacije energenata. Potrošnja energije u HBOR-ovim područnim uredima nije analizirana (prostori se nalaze u zakupu). Energija se koristi u izravnom i neizravnom obliku, odnosno u svom primarnom i posrednom obliku. Kao izravna energija u svom primarnom obliku koristi se prirodni plin (za potrebe grijanja, pripremu tople vode) i dizel gorivo (za potrebe agregata za proizvodnju električne energije). Kao izravna energija u svom posrednom obliku koristi se električna energija (za potrebe osvjetljenja, dizala, računalne i ostale uredske opreme te ostala manja trošila). Kao neizravna energija u posrednom obliku koristi se toplinska energija iz toplinskog sustava gradske toplane za potrebe grijanja, te električna energija za potrebe grijanja/hlađenja.

Potrošnja vode

Voda se koristi za sanitarne potrebe, protupožarni sustav, potrebe caffè-a te nadopunu kotlovskog postrojenja. Pregledi cijevne mreže obavljaju se redovito kako bi se minimizirali gubici vode uzrokovani nekontroliranim ispuštanjima.

Potrošnja papira

Tijekom 2011. - 2012. nastavljena je nabava i korištenje recikliranog papira. Reciklirani papir se koristi uglavnom za potrebe fotokopiranja i faksiranja. Zaposlenici koriste mogućnosti dvostranog fotokopiranja, dvostranog štampanja te ponovnog korištenja koverti za potrebe dostave interne pošte.

Energetska efikasnost objekta - poduzete mjere

2011. godine na jednoj lokaciji ugrađen je kompenzator za iskorištenje jalove energije (na ostale dvije lokacije kompenzator je ugrađen ranije). U svim objektima obavljaju se redoviti godišnji pregledi i servisi opreme i trošila.

Program „Dovesti svoju kuću u red“

Dovesti svoju kuću u red (dalje u tekstu: Program) je program kojeg je Vlada Republike Hrvatske pokrenula 4. srpnja 2008. godine s ciljem poboljšanja energetske učinkovitosti te uvođenja sustavnog i kontinuiranog gospodarenja energijom u objektima u vlasništvu i na korištenju Vlade Republike Hrvatske. Zaduženi za provedbu Programa bili su Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, uz provedbenu agenciju Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP), a za financiranje Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Uprava HBOR-a je 7. srpnja 2011. odobrila pristupanje HBOR-a programu *Dovesti svoju kuću u red* (engl. *House in Order*), a javno pristupanje (potpisivanje Pisma namjere) upriličeno je 24. listopada 2011., na dan pokretanja novog ciklusa aktivnosti *Programa Vlade RH Dovesti svoju kuću u red* u tijelima državne uprave. Osnovni razlozi pristupanja HBOR-a Programu su: usklađivanje s propisima, nadzor nad potrošnjom energije i smanjenje troškova, obrazovanje i jačanje internih kapaciteta HBOR-a te društveno odgovorno smanjenje utjecaja na okoliš kroz ugradnju načela pažljivog i obzirnog pristupanja okolišu u sustave upravljanja HBOR-a.

Tijekom 2012. godine provedene su sljedeće programske aktivnosti:

- **imenovana je Radna skupina za energetske efikasnost objekata** u kojima HBOR obavlja svoju poslovnu djelatnost (EE radna skupina). EE radna skupina je glavni nositelj aktivnosti programa *Dovesti svoju kuću u red*.
- **provedene su preliminarne aktivnosti za pristup internetskoj aplikaciji** za nadzor i analizu potrošnje energije i vode u zgradama javnog sektora (ISGE -informatički sustav za gospodarenje energijom)
- **provedene su edukacije članova EE radne skupine** (*Tečaj za energetske savjetnike*, konferencija: *Ugljični otisak –trag odgovornosti*, u Zagrebu)
- **pokrenute su aktivnosti energetskih pregleda zgrada** u kojima HBOR obavlja svoju poslovnu djelatnost i sklopljen je ugovor s ovlaštenim certifikatorom.

Za 2013. godinu planirane su sljedeće aktivnosti:

- **educirati sve djelatnike HBOR-a** o energetske učinkovitosti na radnom mjestu (radionice *Zeleni ured*)
- **nabaviti i uspostaviti sustav daljinskog očitavanja** i promotivnog ekrana za praćenje potrošnje energenata u objektima HBOR-a
- **prezentirati aktivnosti i rezultate** Programa menadžmentu HBOR-a
- **promovirati aktivnosti i rezultate** Programa (interno i eksterno).

Otpad

Papir i karton

Otpadni papir i karton prikuplja se u posebno označene kartonske kutije za otpadni papir. Kutije su postavljene po sobama i na vidljivim mjestima po hodnicima, uz zajedničke katne pisače, fax i kopirne uređaje. Otpadni papir za uništavanje prikuplja se zasebno. Otpadni papir predaje se tvrtkama za skupljanje i oporabu/zbrinjavanje papira (Pan tvornica papira Zagreb d.o.o. i Unijapapir d.d).

Tablica 6. Prikupljeni otpadni papir u kg

	2012.	2011.	2010.
ukupno:	6800	8820	9940

Na smanjenje količine otpadnog papira u 2011. i 2012. utjecala je, sad već uvriježena praksa, obostranog kopiranja /štampanja.

Jestivo ulje i otpad iz separatora ulja

2010. godine kuhinja u zgradi HBOR-a na Strossmayerovom trgu je prestala s radom, nakon čega je, u 2011. godini, ovlaštenoj osobi za industrijsko čišćenje, sakupljanje i privremeno zbrinjavanje otpada predano je 109 kilograma mješavine masti i ulja iz separatora. Dok god kuhinja ne radi, potrebne su samo povremene kontrole i čišćenje.

Podaci o ukupno prikupljenom otpadnom papiru i otpadnom ulju prikupljeni su kroz *Prateće listove za neopasni/inertni otpad (Obrazac PL-No/Io)*.

Opasni otpad

Električna i elektronična (EE) oprema pažljivo se prikuplja i skladišti odvojeno, prema vrsti, sve do predaje ovlaštenom skupljaču EE otpada. Odvojenim prikupljanjem osigurava se da opasni otpad ne onečišćuje komunalni otpad. Tijekom 2011. i 2012. godine ovlaštenom sakupljačima predavan je: EE otpad, ostali opasni otpad (toneri, baterije, fluo cijevi i žarulje), te rashodovani klima uređaji.

Tablica 7. Prikupljeni opasni otpad

	2012.	2011.	2010.
EE otpad	650 kg	1360 kg	0
Toneri	0	160 kg	0
Baterije	0	2 spremnika	0
Fluo cijevi i žarulje	0	40 kg	0
Klima uređaji	20 kg	160 kg	0

Podaci o ukupno prikupljenom opasnom otpadu evidentiraju se *Pratećim listovima za opasni otpad (Obrazac PL-Oo)*.

Ostali otpad

Građevinski i glomazni otpad nastaje povremeno, a zbrinjava ga, na poziv, lokalno komunalno poduzeće.

Daljnje aktivnosti HBOR-a u vezi s gospodarenjem otpadom nastaviti će se u smislu razvoja sustava gospodarenja otpadom i unapređenja informacijskog sustava praćenja vrsta i količina prikupljenog otpada.

U razdoblju 2013. - 2014. planiraju se provesti mjere koje trebaju utjecati na stvaranje što manje količine otpada, te dodatno širiti svijest među zaposlenicima o važnosti kontinuiranog odvajanja i prikupljanja otpada. Ove mjere mogu utjecati ne samo na smanjenje operativnih troškova poslovanja već i ukloniti prepreke u radu pojedinih organizacijskih jedinica (npr. smanjenje količine materijala predanog u pismohranu, unapređenje informacijskog sustava, bolja ugradnja principa *Zelenog ureda* nakon edukacije zaposlenih i sl).

RADNA i LJUDSKA PRAVA

HBOR poštuje sve obveze iz domene radnih i ljudskih prava propisanih zakonima i Ustavom te provodi i dodatne mjere kako bi osigurao održavanje kontinuiteta kvalitete, obrazovanja i zadovoljstva radnika kao i transparentnost i dostupnost informacija o svojim proizvodima i uslugama.

Postupak selekcije i zapošljavanje

HBOR objavljuje natječaje za otvorena radna mjesta u elektronskom i/ili tiskanom mediju, te na HBOR-ovim internetskim stranicama. Objavi vanjskog natječaja može prethoditi objava internog natječaja na HBOR-ovim intranet stranicama. Osim trenutno otvorenih natječaja, zainteresirani kandidati mogu na internetskim stranicama HBOR-a popuniti prijavni upitnik i tako se prijaviti u bazu otvorenih ponuda. Ponude se čuvaju u bazi otvorenih ponuda godinu dana. Osobni podaci kandidata prikupljeni u postupku selekcije dostupni su samo zaposlenicima koji sudjeluju u selekcijskom postupku. Prikupljeni podaci koriste se isključivo u selekcijske svrhe i smatraju se poslovnom tajnom.

Radi odabira najboljih kandidata, provodi se stručan i kvalitetno strukturiran postupak selekcije, na temelju jednakih kriterija za sve kandidate. Tijek i osnovni elementi selekcijskog postupka opisani su u *Procedurama zapošljavanja*, objavljenima na intranet stranicama i dostupnima svim zaposlenicima.

Kandidati se ne diskriminiraju niti prema jednom kriteriju različitosti (rod, dob, nacionalna pripadnost), a tijekom selekcijskog intervjua kandidatima se ne postavljaju pitanja o bračnom statusu, djeci i obitelji, trudnoći i planiranju obitelji, starosti i datumu rođenja, mjestu rođenja, porijeklu ili materinjem jeziku.

Kriterij za odabir zaposlenika su posebne profesionalne kompetencije (potrebne za traženo radno mjesto) i opće kompetencije koje trebaju imati razvijene svi zaposlenici (integritet i odgovornost, motiviranost i pozitivan stav, komunikacija, inovativnost, timski rad i međuljudski odnosi).

U 2011. i 2012. godini nije primljena niti jedna pritužba na postupak selekcije.

Certifikat Poslodavac Partner

- Certifikat za izvrsnost u upravljanju ljudskim resursima

HBOR se redovito uključuje u proces certifikacije svojih procesa upravljanja ljudskim resursima.

Certifikat *Poslodavac Partner* je alat za procjenu, dizajn i implementaciju procesa upravljanja ljudskim resursima kojeg dodjeljuje Selectio d.o.o., Zagreb, savjetnička kuća usmjerena na područje upravljanja ljudskim resursima, edukacije i razvoj tržišta rada.

U postupku certificiranja boduje se kvaliteta HBOR-ovih procesa na području ljudskih potencijala, na način da nepristrani vanjski stručnjaci izvrše pregled i bodovanje slijedećih područja: strategija; regrutiranje i selekcija; rad, motivacija i nagrađivanje; usavršavanje i razvoj i odnos prema zaposlenicima. Certificiranje omogućava dobivanje izvješća s pregledom postojećeg stanja, preporukama za poboljšanje te primjerima najboljih sektorskih i regionalnih praksi u upravljanju ljudskim resursima. Dobitnici Certifikata Poslodavac Partner moraju imati barem 75% svih mogućih bodova, ali i barem 70% mogućih bodova u svakom pojedinom području.

HBOR je dobitnik Certifikata 07.04.2008., 9.10. 2009. i 17.10.2011. godine. Dobivanje certifikata i visoke ocjene (preko 90% u svim područjima) potvrdili su HBOR-u da kao organizacija kvalitetno upravlja ljudskim potencijalima. Ipak, dobivene ocjene predstavljaju i veliku obvezu, budući da HBOR želi ne samo održati već i unaprijediti ovaj standard kvalitete i nastaviti privlačiti kvalitetne radnike. Zato, rukovodeći se preporukama za dodatna poboljšanja i slijedeći najbolje prakse, HBOR nastavlja unapređivati procese upravljanja ljudskim potencijalima.

Novi proces recertifikacije je trenutno u tijeku. Ovim procesom prate se postavljeni standardi i napredak od zadnjeg provedenog certificiranja u 2011.godini. Rezultati će biti poznati u prvom kvartalu 2013. godine.

Struktura zaposlenika

Tip ugovora o radnom odnosu i kvalifikacijska struktura

Ukupan broj zaposlenih na dan 31.12.2012. bio je 289. Kvalifikacijska struktura zaposlenika i tip ugovora o radnom odnosu odraz je specifičnih zahtjeva poslova koje HBOR obavlja kao razvojna i izvozna banka, a nova zapošljavanja u 2011. i 2012. uzrokovana su povećanim opsegom posla i novim poslovnim aktivnostima. Tako su, sukladno potrebama i zahtjevima dionika, usvojeni novi programi kreditiranja, a osnovana je i nova organizacijska jedinica - *Služba razvoja i unapređenja proizvoda i usluga*.

HBOR zapošljava radnike na puno i nepuno radno vrijeme, a radni odnos se može zasnovati na određeno ili neodređeno vrijeme. Udio radnika s ugovorom na određeno vrijeme zanemariv je u odnosu na udio radnika s ugovorom na neodređeno vrijeme. Udio radnika s ugovorom na određeno vrijeme u 2011. godini bio je 6,30%, a 2012. godine 5,88% ukupno zaposlenih. Pripravnici i ostali radnici zaposleni na određeno vrijeme zapošljavani su kao zamjene za radnike na rodiljnim dopustima, ili zbog privremenog povećanja opsega posla u pojedinim organizacijskim jedinicama.

Tablica 8. Vrsta ugovora o radu

vrsta ugovora	2012.	2011.	2010.
Na puno radno vrijeme	287	268	242
Na nepuno radno vrijeme	2	2	2
ukupno:	289	270	244
Na neodređeno vrijeme	272	253	231
Na određeno vrijeme	17	17	13
(od čega u svojstvu pripravnika):	(10)	(9)	(3)
ukupno:	289	270	244

Većina zaposlenih radnika je visokoobrazovana i udio visokoobrazovanih radnika u ukupnom broju zaposlenih radnika postupno raste. Visokoobrazovani radnici u 2011. činili su 82,22%, a 2012. godine 83,05% ukupno zaposlenih radnika.

Tablica 9. Kvalifikacijska struktura radnika

stručna sprema	2012.	2011.	2010.
VSS*	240	222	198
SSS	41	40	38
NSS i KV	8	8	8
ukupno:	289	270	244

VSS*: uključuje VŠS, Bacc, VSS i više

Dobna struktura radnika

Prosječna starost radnika HBOR-a u 2011. godini bila je 40 godina, a u 2012. godini 41 godina. Većina radnika je u dobnoj skupini od 30-50 godina. U ovoj dobnoj skupini 2011. godine nalazilo se 68,89% ukupno zaposlenih, a 2012. godine taj je udio nešto niži i iznosi 62,98% ukupno zaposlenih.

Istovremeno, povećao se udio radnika u dobnoj skupini preko 50 godina, sa 18,52% u 2011. godini na 22,84% u 2012. godini.

Tablica 10. Dobna struktura radnika

dob	2012.	2011.	2010.
<30	41	34	25
30-50	182	186	172
>50 godina	66	50	47
ukupno:	289	270	244

Rodna struktura radnika

Većinu zaposlenih radnika HBOR-a čine žene. Od ukupno zaposlenih radnika, žene su u 2011. godini činile 72,96%. U 2012. godini rodni sastav zaposlenika ostao je gotovo nepromijenjen, 71,63% ukupno zaposlenih čine žene, a 28,38% muškarci. Ovakav rodni sastav radnika HBOR-a u skladu je sa sektorskim prosjekom. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, publikacija *Žene i muškarci u Hrvatskoj 2012.*, *Zaposleni u pravnim osobama prema djelatnosti, prosjek 2010.*, žene čine 69,6% zaposlenih u *Financijskim djelatnostima i djelatnosti osiguranja, prosjek 2010.* Od 2010. primjetan je polagani pad relativnog udjela žena u ukupno zaposlenima.

Tablica 11. Rodna struktura radnika

	2012.		2011.		2010.	
žene	207	72%	197	73%	180	74%
muškarci	82	28%	73	27%	64	26%
ukupno:	289	100%	270	100%	244	100%

Relativni udio žena u menadžmentu je manji od relativnog udjela žena u ukupnom broju zaposlenih. Tako je i 2011. i 2012. godine u menadžmentu bilo 50% žena ili 33% žena u Upravi (naspram preko 70% žena u ukupnom broju zaposlenih)

Tablica 12. Rodna struktura menadžmenta

	2012.		2011.		2010.	
žene	17	50%	16	50%	16	57%
muškarci	17	50%	16	50%	12	43%
ukupno:	34	100%	32	100%	28	100%

Tablica 13. Rodna struktura Uprave

	2012.		2011.		2010.	
žene	1	33%	1	33%	1	33%
muškarci	2	67%	2	67%	2	67%
ukupno:	3	100%	3	100%	3	100%

Podatke o rodnoj strukturi radnika HBOR-a, te rodnoj strukturi napredovanja i usavršavanja od 2010. godine prati i analizira *Radni tim za ravnopravnost spolova HBOR-a.*

Regionalna struktura radnika

Većina zaposlenih radnika HBOR-a radi u Zagrebu. U područnim uredima (Osijek, Split, Pula, Gospić i Rijeka) radi ukupno 5 zaposlenih.

Fluktuacija zaposlenika

U razdoblju 2011. - 2012. godine zabilježena je, zbog utjecaja financijske krize, očekivano niska fluktuacija. Tako je ukupna fluktuacija na godišnjoj razini za 2011. godinu 1,56%, a za 2012. godinu 3,23%.

Tablica 14. Fluktuacija

	2012.	2011.	2010.
Prosječni broj zaposlenih	278	257	241
Otišli zaposlenici	9	4	13
Stopa fluktuacije	3,23%	1,56%	5,39%

Edukacija i razvoj zaposlenika

U HBOR-u je prepoznata potreba za sustavnom brigom i ulaganjem u razvoj svakog pojedinog zaposlenika kao jednog od ključnih faktora u ostvarenju ciljeva državne razvojne i izvozne banke. Svi zaposlenici HBOR-a imaju jednake mogućnosti usavršavanja i obrazovanja, sukladno potrebama. Na raspolaganju su im specijalistički seminari i usavršavanja, tečajevi stranih jezika, informatički tečajevi, stručne prakse u zemlji ili inozemstvu te dugoročna usavršavanja (dodiplomski ili poslijediplomski studiji). *Pravilnikom o usavršavanju i obrazovanju radnika HBOR-a* regulirani su uvjeti kojima HBOR omogućava usavršavanje i obrazovanje radnika (vrste usavršavanja i obrazovanja, planiranje usavršavanja i obrazovanja te prava i obveze radnika vezana na isto).

2010. godine osmišljen je i pokrenut *Projekt interne obuke*, koji je za cilj imao što uspješniju orijentaciju i obuku novozaposlenih radnika. Projekt je inicijalno bio usmjeren ciljnoj skupini pripravnika i ostalih novozaposlenih radnika, a program obuke sastojao se od stručnih radionica i radionica općih vještina (engl. *soft skills*). Stručne radionice vode iskusni HBOR-ovi zaposlenici, koji su prošli obuku za trenere, a dolaze iz različitih organizacijskih jedinica. Radionicu općih vještina vodi zaposlenica - interna trenerica. 2011. i 2012. u *Projekt interne obuke* uključeni su i ostali zaposlenici HBOR-a (ne samo novozaposleni). Kako je bilo i očekivano, projekt je potaknuo razmjenu mišljenja između zaposlenika, pa su zaposlenici, već na samim radionicama dali niz prijedloga za poboljšanje procesa rada, u okviru svog djelokruga poslovanja. Neki prijedlozi su prihvaćeni i prosljeđeni odgovornima za unaprjeđenje pojedinih procesa rada.

Interne edukativne radionice (engl. *in-house*) kojima radnici pojedinog sektora održavaju radionice za radnike drugih sektora održavaju se redovito. Ove radionice su otvorene za sve zainteresirane, čime se nastoji dodatno educirati radnike, osigurati protok informacija, te potaknuti suradnju i timski rad. Tema ovih radionica većinom je vezana uz izmjene zakonske regulative.

Planom usavršavanja i obrazovanja radnika do sada nisu bila posebno definirana usavršavanja vezana na politike i postupke koji se tiču vidova ljudskih ili radnih prava, ali se evidentiraju i prate DOP edukacije u širem smislu, a koje su pohađali radnici HBOR-a (ljudska i radna prava, zaštita okoliša, društvo i antikorupcija).

Pristup dijalogu između organizacije i njezinih zaposlenika

Dijalog između organizacije i zaposlenika odvija se intranet i internet komunikacijom, e-mail obavijestima upućenima na sve radnike, preko oglasnih ploča i sandučića u predvorju zgrade na Strossmayerovom trgu (sandučić za Ljudske potencijale i predsjednika Uprave) u koje radnici mogu anonimno ubaciti svoje kritike, prijedloge i pohvale. Osim predstavnika radnika u *Odboru za zaštitu na radu*, u HBOR-u nema drugih tijela sastavljenih od zaposlenika.

U 2012. godini pripremljena je i puštena u rad nova intranet aplikacija, koja, između ostalog predstavlja i dodatni mehanizam informiranja i savjetovanja između Uprave i zaposlenika.

DOP aktivnosti u razdoblju od 2013. do 2014. godine trebaju iskoristiti nove mogućnosti intranet aplikacije i potaknuti izradu novih okvira dijaloga između organizacije i zaposlenika o društvenim i okolišnim temama. Dodatno, korištenje ovog mehanizma može doprinijeti jačanju komunikacije između članova DOP radne skupine.

Procjena radne uspješnosti - Ocjena radnika i rukovoditelja

Procjena radne uspješnosti provodi se kroz ocjenjivanje radnika i rukovoditelja. *Ocjenu radnog učinka i individualnog razvoja zaposlenika - godišnji razgovor* s radnikom obavlja njegov nadležni rukovoditelj. Svrha razgovora je vrednovanje, usmjeravanje i unapređenje ponašanja i rezultata rada radnika, podizanje individualne i organizacijske uspješnosti, bolje i uspješnije rukovođenje, motiviranje i nagrađivanje radnika, njihovo usavršavanje i razvoj kao i poboljšanje međusobne komunikacije. *Procjena rukovoditelja* uvedena je 2009. godine te uključuje kvalitativnu i kvantitativnu procjenu i to: samo-procjenu, skupnu i anonimnu procjenu od strane podređenih te procjenu od strane neposredno nadređene osobe.

U razdoblju 2011. - 2012. proveden je djelomičan postupak procjene radne uspješnosti i to: *Procjena rukovoditelja*. Kompletan postupak procjene radne uspješnosti za radnike i rukovoditelje očekuje se u razdoblju 2013. - 2014. godine.

Upitnik o organizacijskoj klimi i zadovoljstva poslom

Pisano ispitivanje organizacijske klime i zadovoljstva poslom provedeno je u studenom 2012. Analiza rezultata, prezentacija rezultata Upravi i potom svim zaposlenicima očekuje se u 1. tromjesečju 2013. godine.

Ponovno provođenje ispitivanja organizacijske klime i zadovoljstva poslom planira se za 2013. - 2014. godinu.

Kodeks ponašanja

2010. godine donesen je *Kodeks ponašanja HBOR-a*, temeljem *Akcijskog plana za provođenje Antikorupcijskog programa HBOR-a*. Kodeks ponašanja objedinjuje i propisuje specifične vrijednosti i pravila za prevenciju korupcije i osiguranje profesionalnog ponašanja, te predviđa mogućnost prijave po osnovi kršenja kodeksa. Obrazac za prijavu, adresa elektroničke pošte za zaprimanje prijave i opis načina podnošenja prijave dostupni su na internet i intranet stranicama HBOR-a. Osoba za praćenje usklađenosti podnosi *Godišnje izvješće o podnesenim prijavama i pokrenutim postupcima u vezi s prijavama po osnovi kršenja Kodeksa ponašanja*, Upravi, do 31.01. tekuće godine za prethodnu godinu.

2011. i 2012. godine nije bilo podnesenih prijava i pokrenutih postupaka po osnovi kršenja Kodeksa ponašanja HBOR-a.

Ravnopravnost spolova

Tijekom 2011.- 2012. godine *Radni tim za ravnopravnost spolova HBOR-a* (dalje u tekstu: Radni tim) provodi mjere usvojene 4-ogodišnjim *Planom djelovanja za promicanje ravnopravnosti spolova u HBOR-u* (dalje u tekstu: Plan djelovanja), za razdoblje 2009-2013. godine. Plan djelovanja sadrži opis i analizu rodne strukture zaposlenih HBOR-a, ciljeve za naredno 4-ogodišnje razdoblje i metode nadzora provedbe Plana djelovanja. Provedbu mjera Plana djelovanja nadzirao je *Odbor za nadzor provedbe Plana djelovanja i rada Radnog tima za ravnopravnost spolova HBOR-a* (dalje u tekstu: Odbor). Odbor se sastoji od tri člana, od kojih je jedan član - članica Uprave HBOR-a.

Plan djelovanja donesen je slijedom obaveza iz *Zakona o ravnopravnosti spolova* koji obvezuje tijela državne uprave i pravne osobe u pretežitom vlasništvu države primjenjivati posebne mjere i donijeti planove djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova. Istovremeno, HBOR je jedan od nositelja mjere iz *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine*, a koja se odnosi na osiguranje namjenskih sredstava za financiranje poduzetništva žena u cilju osnaživanja ženskog poduzetništva. Radi osiguranja provedbe mjera iz Nacionalne politike, provedene su potrebne prilagodbe redovitih poslovnih aktivnosti HBOR-a. Uspostavljena je komunikacija s relevantnim dionicima (MINPO, HAMAG, EBRD WIB). Identificirane su prilike za osnaživanje i promociju ženskog poduzetništva, a iz djelokruga rada HBOR-a. Započeta je ugradnja načela ravnopravnosti u osnovne poslovne aktivnosti i interne akte.

Žene poduzetnice – Program kreditiranja ženskog poduzetništva

U travnju 2011. donesen je poseban kreditni program *Žene poduzetnice*, koji ima za cilj poticanje osnivanja i razvoja poslovanja malih i srednjih gospodarskih subjekata u većinskom vlasništvu žena.

Ovaj program kreditiranja provodi se ili izravnim kreditiranjem HBOR-a ili u suradnji s poslovnim bankama, uz povoljne uvjete (najviši iznos do 700.000,00 poček do 2 godine; rok otplate do 12 godina, uključujući poček; kamatna stopa 4% godišnje, umanjena za do 2% subvencije).

Tablica 15. Kreditni program Žene poduzetnice

	2012.	2011.
Broj odobrenih zahtjeva	86	32
Od čega poduzetnice početnice	34	10
Ukupno odobreno u kn:	40.694.803,11	15.269.215,94

U 2012. godini provedene su intenzivne promotivne aktivnosti ovog programa kreditiranja. Sa Europskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) zaključen je i *Sporazum o suradnji na programu Žene u poduzetništvu* (Women in Business – WIB). Ovim sporazumom su predviđene zajedničkih promotivne aktivnosti ovih komplementarnih programa, kao i razmjena informacija za potrebe razumijevanja potreba potencijalnih korisnica i provođenja ciljanih treninga.

Razno

Zaposlenici i sindikati

HBOR ne ograničava i ne sprečava zaposlenike da budu članovi sindikata. U banci ne djeluje sindikalna podružnica, a podaci o članstvu u sindikatu ili udrugama nisu među podacima o zaposlenicima koje HBOR prikuplja i obrađuje. Zaposlenici HBOR-a nisu obuhvaćeni kolektivnim ugovorom.

Radno vrijeme

HBOR nastoji održati fleksibilnu ravnotežu između rada i privatnog života. Novi *Pravilnik o korištenju radnog vremena* iz srpnja 2011. donosi izmjene dopuštenog vremena dolaska na i odlaska s posla. Dnevno radno vrijeme je klizno, od 7.30-9.00 ujutro te od 15.30-17.00 poslijepodne, uz obveznu prisutnost na radu 8 sati dnevno (ranije od 8.00.-08.30. i od 16.00-16.30).

Beneficije

Pravilnikom o radu HBOR-a definirane su beneficije na koje radnik ima pravo (npr. otpremnina prilikom odlaska u mirovinu, potpora za novorođeno dijete) ili koje radnicima mogu biti omogućene (regres, božićnica, bon za djecu, jubilarne nagrade i dobrovoljno zdravstveno osiguranje). Radnici u slučajevima težih bolesti i smrtnih slučajeva u obitelji imaju pravo na potpore, kao i jednokratnu novčanu naknadu za slučajeve otklanjanja posljedica elementarne nepogode. Zahtjev za ove potpore radnik upućuje odjelu Ljudskih potencijala, a o odobrenju zahtjeva odlučuje Uprava.

Dostojanstvo radnika

Pravilnikom o radu HBOR-a definirane su osobe ovlaštene za primanje i rješavanje pritužbi vezano uz dostojanstva radnika.

U razdoblju 2011. - 2012. godine nije podnesena niti jedna pritužba po ovoj osnovi.

Zaštita osobnih podataka

HBOR prikuplja, obrađuje i koristi podatke i osobne podatke u svrhu pružanja bankovnih i drugih financijskih usluga na koje je ovlašten. Svi podaci i osobni podaci koji su dani HBOR-u zaštićeni su kao osobito povjerljivi podaci sukladno *Zakonu o bankama*, *Zakonu o zaštiti osobnih podataka* i drugim odgovarajućim propisima te *Pravilniku o zaštiti osobnih podataka u HBOR-u* (donesen u rujnu 2012. godine). HBOR uspostavlja i vodi evidencije zbirke osobnih podataka, a informacije o evidencijama dostavlja Agenciji za zaštitu osobnih podataka (AZOP). AZOP objedinjuje evidencije u *Središnjem registru evidencija osobnih podataka*, a koji registar je dostupan javnosti.

Povreda privatnosti klijenta

U 2011. - 2012. HBOR nije zaprimio niti jednu pritužbu u vezi s povredom privatnosti klijenata ili gubitkom osobnih podataka klijenata.

Zaštita na radu i zdravlje radnika

Pravilnikom o zaštiti na radu utvrđena je organizacija provođenja zaštite na radu, pravila zaštite na radu, prava, obveze i odgovornosti ovlaštenika poslodavca i radnika. Poslove zaštite na radu u HBOR-u obavlja Odbor za zaštitu na radu u sastavu: Predsjednik odbora (ovlaštenik poslodavca); Povjerenik radnika za zaštitu na radu; Doktor specijalist medicine rada; Stručnjak za zaštitu na radu; Inspektor rada iz područja zaštite na radu.

Odbor se sastaje 4 puta godišnje, a članovi Odbora raspravljaju o aktualnim temama iz područja zaštite na radu. Osposobljavanje radnika HBOR-a za rad na siguran način i gašenje požara provodi Stručnjak za zaštitu na radu. Takve edukacije prošli su svi radnici HBOR-a, a novozaposleni radnici upućuju se na ove edukacije odmah po dolasku u HBOR.

Pravilnik o zaštiti na radu i Upute o postupku utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu odnosno profesionalne bolesti objavljeni su na intranet stranicama i izvješeni na oglasnim pločama. HBOR izrađuje Godišnji izvještaj o ozljedama i profesionalnim oboljenjima radnika na radu i upućuje ga Državnom inspektoratu, Odsjeku za nadzor u području zaštite na radu.

Tablica 16. Ozlijeđeni radnici

godina	Broj ozlijeđenih radnika	Izgubljeni radni dani
2010.	5	27
2011.	1	11
2012.	1	10

HBOR SPORT

Sportsko društvo HBOR SPORT osnovano je 2001. godine s ciljem održavanja i podizanja zdravlja, radne i duhovne sposobnosti članova društva - zaposlenika HBOR-a. Članom Društva može biti svaki radnik HBOR-a koji prihvati Statut društva, a članstvo može biti aktivno, podupiruće ili počasno.

Društvo za svoje aktivne članove, tijekom godine, omogućava korištenje sadržaja sportsko-rekreativnih centara. 2011. godine momčadi HBOR-a sudjelovale su u malonogometnim i košarkaškim natjecanjima zagrebačkih poduzeća. Dio članova je 2011. i 2012. godine predstavljalo HBOR na *Bankarskim igrama* - godišnjim sportskim susretima radnika banaka i FINA-e RH. Sportski susreti mjesto su izgradnje timskog duha, unapređenja suradničkih kolegijalnih odnosa i ostvarenja novih poslovnih kontakata. Osnivanje novih sekcija (nordijsko hodanje, planinarska) je, zbog smanjenog budžeta, odgođeno za slijedeće razdoblje (2013. - 2014.).

DRUŠTVO I ANTIKORUPCIJA

HBOR podupire napore Republike Hrvatske u suzbijanju korupcije i protivi se svim oblicima korupcijskog ponašanja. Razumijemo negativne posljedice kojima se korupcija odražava na gospodarski razvoj društva.

U 2011. i 2012. godini u HBOR-u nisu zabilježeni slučajevi prijave sumnje na korupciju. Nije bilo pokrenutih sporova protiv HBOR-a čija je osnova bila tužba zbog korupcije, niti je po ovoj osnovi bilo riješenih sporova u korist ili na štetu HBOR-a.

Akcijski plan za provođenje Antikorupcijskog programa HBOR-a za razdoblje 2010. - 2012.

Vlada Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Vlada RH) donijela je 26.11.2009. godine *Antikorupcijski program za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010. - 2012.* (dalje u tekstu: Program Vlade RH). Program Vlade RH utvrđuje kako je obveza svih tijela javne vlasti donijeti i provoditi mjere sustavnog otklanjanja uzroka korupcije, te nalaže trgovačkim društvima u većinskom državnom vlasništvu da usvoje *Akcijske planove Antikorupcijskog programa za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010. - 2012.* do 31. 12. 2009. godine. Program Vlade RH propisao je obvezu tromjesečnog izvješćivanja o tijeku provedbe mjera i ciljeva Akcijskog plana nadležnom tijelu i nadležnom ministarstvu, kao i obavezni sadržaj *Obrasca za praćenje rezultata provedbe akcijskog plana.*

Temeljem navedenog Programa Vlade RH, HBOR je 23.12.2009. godine usvojio *Akcijski plan za provođenje Antikorupcijskog programa HBOR-a za razdoblje 2010. - 2012.* (dalje: Akcijski plan HBOR-a) i oformio neformalnu radnu skupinu, sastavljenu od sudionika provedbe Akcijskog plana HBOR-a, te provodio aktivnosti zadane Akcijskim planom HBOR.

Tablica 17 Provedene aktivnosti Akcijskog plana HBOR-a 2011. – 2012. godine

	cilj	provedene aktivnosti
1.	POBOLJŠANJE USLUGA JAVNOG SEKTORA S NAGLASKOM NA JAČANJE ODGOVORNOSTI ZA USPJEŠNO OSTVARENJE ZADAĆA I PROMICANJE IZGRADNJE INTEGRITETA I TRANSPARENTNOSTI	<ul style="list-style-type: none">• misija, vizija, opći i posebni ciljevi, te osnovne vrijednosti i principi u pogledu odnosa HBOR-a s trećim stranama ostaju javno objavljeni• <i>Izjava o integritetu</i> je dio obvezne dokumentacije postupka nabave• provode se postupci samo-ocjenjivanja organizacijskih jedinica• objavljeni su kriteriji za dodjelu sponzorstva i donacija u posebnoj rubrici na internetskoj stranici HBOR-a.
2.	USKLAĐIVANJE POSLOVANJA SA ZAKONIMA, PROPISIMA, POLITIKAMA, PLANOVIMA I POSTUPCIMA	<ul style="list-style-type: none">• provodi se obvezno potpisivanje <i>Izjave o povjerljivosti i nepristranosti</i> za radnike na mjestima ocijenjenim visokim stupnjem rizika na korupciju• redovito godišnje planiranje rada kontrolnih funkcija i• svim zaposlenicima je dostupan (intranet) informativni materijal iz područja etike, financijskog upravljanja, unutarnjeg nadzora i kontrole, javne nabave, zaštite oštećenika i osoba koje u dobroj vjeri prijavljuju korupciju te informiranja, a uvedena je i obveza upoznavanja svih novih zaposlenika s ovim temama.
3.	OBAVLJANJE POSLOVANJA NA PRAVILAN, ETIČAN, EKONOMIČAN, UČINKOVIT I DJELOTVORAN NAČIN	<ul style="list-style-type: none">• <i>Povjerenik za etiku</i> nastavlja s radom• nastavljaju se aktivnosti jačanja funkcije unutarnje revizije• provode se mjere strategije upravljanja rizicima i jačanja kontrolnih aktivnosti i• provedeno je testiranje zaposlenika o poznavanju etičkih načela.
4.	ZAŠTITA IMOVINE I DRUGIH RESURSA OD GUBITKA UZROKOVANIH LOŠIM UPRAVLJANJEM, NEOPRAVDANIM TROŠENJEM I KORIŠTENJEM TE OD NEPRAVILNOSTI I PRIJEVARA	<ul style="list-style-type: none">• na snazi je <i>Kodeks ponašanja HBOR-a</i> i• <i>Osoba za nepravilnosti</i> vodi <i>Registar nepravilnosti</i> i postupa sukladno <i>Pravilniku o postupanju po prijavama nepravilnosti.</i>
5.	PRAVODOBNO FINACIJSKO IZVJEŠĆIVANJE I PRAĆENJE REZULTATA POSLOVANJA	<ul style="list-style-type: none">• provodi se tromjesečno izvješćivanje o radu unutarnje revizije.

Praćenje usklađenosti

Sukladno zakonskim zahtjevima, u HBOR-u je 2010. godine uspostavljena funkcija *Praćenja usklađenosti*, pri *Suradnji s EU*, kao funkcija neovisna o poslovnim procesima i aktivnostima u kojima rizik nastaje, a koja se provodi decentralizirano u svim organizacijskim jedinicama HBOR-a. Doneseni su *Politika praćenja usklađenosti* i *Pravilnik o praćenju usklađenosti* (stupili na snagu 4. lipnja 2009.), a kojima se pobliže regulira funkcija Praćenja usklađenosti.

Funkciju praćenja usklađenosti u HBOR-u izvršavaju osoba odgovorna za praćenje usklađenosti, zamjenik i stručna suradnica za praćenje usklađenosti. Funkcija praćenja usklađenosti obavlja svoje poslove prema godišnjem planu rada i prema nalogu Uprave. Funkcija praćenja usklađenosti ustanovila je metodologiju rada, koju sustavno nadopunjuje, sudjelovala u procesima usklađenja internih akata HBOR-a s izmjenama u regulativi, sudjelovala u procjeni usklađenosti novih proizvoda i procedura, te izvršila procjenu usklađenosti s obzirom na izmjene u regulativi, a sve uz redovito izvještavanje nadležnih tijela.

Prijava nepravilnosti

Instrument za postupanje po prijavama nepravilnosti je *Pravilnik o postupanju po prijavama nepravilnosti*. Ovlaštena osoba za primanje prijava je *Osoba za postupanje po prijavama nepravilnosti*. U 2011. i 2012. godini nisu zaprimljene prijave nepravilnosti (o prijavi).

Zaštita potrošača i pravo na pristup informacijama

Informacije u vezi s proizvodima i uslugama HBOR-a, te uvjetima kreditiranja, općim uvjetima poslovanja i kontakt osobama, dostupne su na internetskim stranicama HBOR-a. Za davanje dodatnih stručnih informacija vezano uz područje kreditiranja i osiguranja ovlašteni su zaposlenici koji rade na tim poslovima.

Programi i programski leci mogu se dobiti u prostorijama HBOR-a u Zagrebu te u područnim uredima. Radi osiguranja izravnog kontakta korisnika i HBOR-a i ujednačenog gospodarskog razvitka svih krajeva RH, područni uredi pokrivaju 14 županija, a zaposlenici u područnim uredima u Osijeku, Splitu, Puli, Gospiću i Rijeci odgovaraju na upite zainteresiranih poduzetnika na terenu, nastupaju na sajmovima, izlaze na teren i održavaju sastanke s poduzetnicima i poslovnim bankama. U suradnji s HGK i područnim komorama, HOK, razvojnim agencijama i jedinicama lokalne uprave i samouprave održavaju radionice i prezentacije programa, te redovito *Info dane*.

Službenik za informiranje vodi *Katalog informacija Hrvatske banke za obnovu i razvitak sa sistematiziranim pregledom informacija, opisom sadržaja i načina osiguranja prava na pristup* (dalje u tekstu: *Katalog informacija*). *Izješće o društvenoj odgovornosti* je jedna od informacija koja se nalazi u pregledu informacija Kataloga informacija. Službenik za informiranje izrađuje i *Izješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama*. *Izješće HBOR-a o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2011. i 2012. godinu* dostavljeno je Agenciji za zaštitu osobnih podataka (AZOP).

2011. - 2012. godine javnost je redovito obavještavana o važnim promjenama ili novostima u poslovanju HBOR-a, putem različitih oblika komunikacije: priopćenja za javnost, tiskovnih konferencija i pisanim odgovorima na postavljene upite. Redovito i pravovremeno objavljuju se *Godišnja financijska izvješća s izvješćima nezavisne revizije*, *Polugodišnje financijsko izvješće s Izvješćem posloводства*, te *kvartalna Skraćena financijska izvješća*. Na internetskim stranicama HBOR-a (www.hbor.hr) javnosti su dostupne sve informacije o radu, osim onih koje podliježu članku 168. i 169. *Zakona o kreditnim institucijama*.

U 2012. godini provedene su najavljene aktivnosti unapređenja HBOR-ove intranet stranice i priprema za unapređenje i redizajn HBOR-ove internetske stranice. Očekuju se da će ova unapređenja olakšati pristup informacijama i unaprijediti komunikaciju sa svim dionicima.

Obrazovanje za poduzetništvo

Od 2001. godine u okviru programa kreditiranja: *Počelnici* (izravno kreditiranje), a u suradnji s Deutsche Investition und Entwicklungsgesellschaft m.b.H (DEG), HBOR je organizirao obrazovanje poduzetnika početnika održavanjem seminarara za poduzetnike početnike. Od 2006. - 2009. godine HBOR je surađivao s nadležnim ministarstvom na projektu *Obrazovanje za poduzetništvo* kroz sufinanciranje seminarara koje su održavale partnerske institucije širom Hrvatske. Ministarstvo poduzetništva i obrta nastavilo je provoditi seminare za poduzetnike početnike i u izvještajnom razdoblju.

U 2012. godini Područni uredi HBOR-a započeli su s održavanjem edukativnih radionica *7 koraka do kredita* ili *Kako koristiti kredit za financiranje poslovanja?* Radionice su namijenjene potencijalnim korisnicima kredita HBOR-a i to malim poduzetnicima i početnicima koji započinju samostalno poslovanje. Na radionici se prezentiraju procesi kreditiranja i potrebna dokumentacija te provode praktične vježbe pripreme zahtjeva za kredit i procjene kreditne sposobnosti. Provođenje radionica nastavit će se i u 2013. godini.

Sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma

HBOR u svom poslovanju provodi mjere i radnje sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma sukladno odredbama *Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma*, propisima donesenim temeljem Zakona te sukladno odredbama HBOR-ovog *Pravilnika o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma*.

U razdoblju od 2011. - 2012. godine provedene su aktivnosti jačanja internog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. U skladu s propisanim obvezama, ovlaštena osoba i njezini zamjenici održale su stručno osposobljavanje i izobrazbu radnika vezano uz primjenu mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te su radnicima pružali savjetodavnu i praktičnu pomoć u konkretnim poslovnim situacijama. Održano je 5 internih edukacija za radnike. Također, ovlaštena osoba i njezini zamjenici pohađale su stručne skupove i edukacije na temu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Informacijska sigurnost

Funkcija praćenja informacijske sigurnosti uspostavljena je u HBOR-u sklopu organizacijske jedinice Sektor informatike. Imenovana je i osoba *Voditelja sigurnosti informacijskog sustava* pri Uredu Uprave, koja vodi ovu funkciju na nivou cijele organizacije. Nakon provedenih aktivnosti uspostave sustava informacijske sigurnosti i razvoja sustava prikupljanja podataka, rješavanja i izvještavanja o sigurnosnim događajima i incidentima, u 2012. godini usvojen je *Plan sigurnosti informacijskog sustava za 2012. godinu*. U sklopu aktivnosti provedbe tog plana, usvojeni su i *Pravilnik o zaštiti poslovne i bankovne tajne u HBOR-u* i *Pravilnik o zaštiti osobnih podataka u HBOR-u*.

Tokom 2011. i 2012. godine, a slijedom *Programa podizanja svijesti o informacijske sigurnosti*, zaposlenici su redovito informirani o aktualnim temama iz područja informacijske sigurnosti i to putem *Mjesečnika o informacijskoj sigurnosti* i informativno-edukativnih radionica. U narednom dugoročnom razdoblju planira se uvođenje projektnog pristupa u uspostavi sustava upravljanja informacijskom sigurnošću, sukladno normi ISO/IEC 27001.

Javna nabava

HBOR je obveznik primjene *Zakona o javnoj nabavi*, pa robu, radove i usluge za potrebe poslovanja nabavlja isključivo sukladno odredbama *Zakona o javnoj nabavi*. Ovisno o karakteristikama predmeta nabave i njegovoj ukupnoj vrijednosti za razdoblje od 12 mjeseci ili duže, HBOR provodi različite postupke javne nabave od kojih najčešće otvoreni postupak javne nabave u kojem se poziv na nadmetanje objavljuje u elektroničkom oglasniku javne nabave Narodnih Novina Republike Hrvatske. *Izvešće o javnoj nabavi* HBOR dostavlja svake godine, do 31. ožujka za prethodnu godinu, tijelu nadležnom za sustav javne nabave (u izvještajnom razdoblju *Uprava za sustav javne nabave pri Ministarstvu gospodarstva.*)

Informacije vezano uz postupak javne nabave, sukladno *Zakonu o javnoj nabavi*, HBOR objavljuje na svojim internetskim stranicama. Područje javne nabave obuhvaćeno je mjerama i aktivnostima *Akcijskog plana za provođenje Antikorupcijskog programa HBOR-a za razdoblje 2010. - 2012.*

Humanitarne akcije i godišnja druženja zaposlenika

U 2012. godini HBOR je financijski pomogao izgradnju i opremanje *Centra za savjetovanje i razvoj karijere u Vukovaru* (dalje u tekstu: Centar), a koji je otvoren u područnom uredu Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, u Vukovaru. Cilj osnivanja ovog Centra je pružiti potporu nezaposlenima, ostalim tražiteljima posla, te učenicima i studentima u razvijanju kompetencija potrebnih za upravljanje karijerom, a sve kroz sustav kvalitetnog profesionalnog usmjeravanja i savjetovanja o karijeri. Ovim projektom ujedno je obilježeno i 20 godina rada HBOR-a, pa je tom prilikom, u lipnju 2012. u Vukovaru održano i godišnje druženje zaposlenika HBOR-a, a kada je upriličena i posjeta novootvorenom Centru.

KAZALO SADRŽAJA GRI

Kazalo GRI		Broj stranice	Načelo UNGC
1.	Strategija i analiza		
1.1.	Izjava Predsjednika Uprave	3	
1.2.	Opis ključnih utjecaja, rizika i prilika	13-15	
2.	Organizacijski profil		
2.1.	Ime organizacije	4	
2.2.	Primarne robne marke, proizvodi i/ili usluge	8-10	
2.3.	Operativna struktura organizacije, uključujući glavne odjele tvrtke kćeri, podružnice, zajednička ulaganja i druge tvrtke u vlasništvu.	5-6	
2.4.	Sjedište organizacije	4	
2.5.	Broj zemalja u kojima organizacija djeluje i imena onih zemalja u kojima se odvijaju glavne djelatnosti ili one koje su posebno relevantne za pitanja održivosti obuhvaćena izvješćem.	4	
2.6.	Struktura vlasničkih odnosa	4	
2.7.	Tržišta na kojima organizacija posluje (uključujući geografsku strukturu, sektore unutar kojih posluje i vrste kupaca/korisnika).	4	
2.8.	Veličina organizacije koja izvještava	7	
2.9.	Značajne promjene za vrijeme izvještajnog razdoblja s obzirom na veličinu, strukturu ili vlasništvo	5	
2.10.	Nagrade primljene u izvještajnom razdoblju	Nema informacije	
3.	Parametri izvješća		
3.1.	Izvještajno razdoblje	12	
3.2.	Datum zadnjeg prethodnog izvješća	12	
3.3.	Izvještajni ciklus (godišnji, dvogodišnji itd.)	12	
3.4.	Kontakt osoba zadužena za pitanja u vezi s izvješćem i njegovim sadržajem	43	
3.5.	Proces za definiranje sadržaja izvješća	12	
3.6.	Granica izvješća	12	
3.7.	Ograničenje opsega ili granice izvješća	12	
3.8.	Osnova za izvještavanje o tvrtkama nastalim zajedničkim ulaganjima, podružnicama, zakupljenim objektima, djelatnostima povjerenima vanjskim izvršiteljima i drugim subjektima koji mogu znatno utjecati na usporedivost između različitih izvještajnih razdoblja i/ili između različitih organizacija.	Nije relevantno	
3.9.	Tehnike mjerenja podataka i osnove za izračune, uključujući pretpostavke i tehnike na kojima počivaju procjene, primjenjuje kod primjene pokazatelja i drugih informacija u izvješću.	Nema informacije	
3.10.	Objašnjenje učinka svake prepravljene informacije iznesene u prijašnjim izvješćima te razlozi za takvu prepravku	Nema informacije	
3.11.	Značajne promjene u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja s obzirom na opseg i granicu izvješća ili metode mjerenja primijenjene u izvješću.	12	
3.12.	Kazalo sadržaja GRI	39-41	
3.13.	Verifikacija	Nema informacije	
4.	Upravljanje, obveze i uključenost		
4.1.	Upravljačka struktura organizacije	6	
4.2.	Neovisnost predsjednika izvršnog tijela	Nije primjenjivo u Hrvatskoj	
4.3.	Nezavisni članovi izvršne strukture organizacije	Nije primjenjivo u Hrvatskoj	
4.4.	Mehanizmi za davanje preporuka ili smjernica nadzornom odboru od strane dioničara i zaposlenika	31	
4.5.	Povezanost naknada članovima najvišeg tijela upravljanja, višim i izvršnim menadžerima i učinka organizacija	Nema informacije	
4.6.	Postojeće procedure unutar najvišeg tijela upravljanja kojima se osigurava izbjegavanje sukoba interesa	31	
4.7.	Procesi određivanja kvalifikacija i stručnosti članova najvišeg tijela upravljanja glede strateškog usmjerenja organizacije vezanog uz ekonomska, okolišna i društvena pitanja	Nema informacije	
4.8.	Izjave o misiji ili vrednotama, interno razvijeni kodeksi ponašanja te načela važna za ekonomski, okolišni ili društveni učinak kao i status njihove provedbe	4,31	
4.9.	Postupci najvišeg tijela upravljanja za nadgledanje upravljanja ekonomskim okolišnim i društvenim učinkom, uključujući značajne rizike i prilike te pridržavanje ili poštovanje međunarodno prihvaćenih standarda, kodeksa ponašanja i načela.	Nema informacije	
4.10.	Procesi ocjenjivanja učinaka najvišeg tijela upravljanja u pogledu ekonomskog, okolišnog i društvenog učinka.	Nema informacije	
4.11.	Pristup načelu opreznosti	Nema informacije	7
4.12.	Ekonomske, okolišne i društvene povelje, načela ili druge inicijative	11,22,23	
4.13.	Članstva u udruženjima	11	
4.14.	Popis dioničkih skupina	12	
4.15.	Osnova za određivanje i odabir dionika za sudjelovanje	12	
4.16.	Pristupi sudjelovanju dionika	Nema informacije	
4.17.	Ključne teme i zabrinutosti dionika	13	
5.	Pristup upravljanju i pokazatelji učinka		
	POKAZATELJI EKONOMSKOG UČINKA		
	Ekonomski učinak		
EC1.	Izravna, stvorena i distribuirana ekonomska vrijednost	7	
EC2.	Financijske posljedice te drugi rizici i prilike vezani uz klimatske promjene	3,13-15	7
EC3.	Obveze organizacije koje se odnose na definirani mirovinski plan	Nema informacije	
EC4.	Značajna financijska pomoć primljena od vlade	Nema informacije	
	Tržišna prisutnost		

EC6.	Domaći dobavljači	Nema informacije	
EC7.	Zapošljavanje domaće radne snage	Nije relevantno	
	Neizravni ekonomski utjecaji		
EC8.	Infrastrukturalna ulaganja radi stvaranja koristi za opće dobro	9	
	OKOLIŠNI POKAZATELJI UČINKA		
	Materijali		
EN1.	Upotrijebljeni materijali prema težini ili obujmu	Nema informacije	
EN2.	Postotak upotrijebljenog materijala koji je reciklirani ulazni materijal	Nema informacije	
	Energija		
EN3	Izravna potrošnja energije prema primarnom izvoru energije	24	8
EN4	Neizravna potrošnja energije prema primarnom izvoru energije	24	8
EN6	Inicijative za stvaranje energetski učinkovitih proizvoda i usluga ili proizvoda i usluga zasnovanih na obnovljivoj energiji, te smanjenje potreba za energijom kao rezultat tih inicijativa	17-21	9
EN7	Inicijative za smanjenje neizravne potrošnje energije i ostvarena smanjenja	24-25	8,9
	Voda		
EN8	Ukupno crpljenje vode po izvoru	Nema informacije	
	Biološka raznolikost		
EN11	Biološka raznolikost: Korištenje zemljišta na zaštićenim područjima	Nije relevantno	
EN12	Utjecaj djelatnosti na biološku raznolikost u zaštićenim područjima	Nema informacije	
	Emisije, otpadne vode i otpad		
EN16	Ukupne izravne i neizravne emisije stakleničkih plinova prema težini	Nema informacije	
EN17	Druge relevantne neizravne emisije stakleničkih plinova prema težini	Nema informacije	
EN19	Emisije tvari koje uništavaju ozon prema težini	Nema informacije	
EN20	NOx, SOx i druge značajne emisije u zrak prema vrsti i težini	Nema informacije	
EN21	Ukupno ispuštanje vode prema kakvoći i odredištu	Nije relevantno	
EN22	Ukupna težina otpada prema vrsti i metodi zbrinjavanja	26	8
EN23	Ukupan broj i obujam znatnih izlivanja	Nije relevantno	
	Proizvodi i usluge		
EN26	Inicijative za ublažavanje utjecaja na okoliš, opseg ublažavanja utjecaja	17-23	8,9
EN27	Preuzeti prodani proizvodi i njihova ambalaža	Nije relevantno	
	Pridržavanje propisa		
EN28	Novčane kazne i sankcije zbog nepridržavanja propisa	Nema	8
	POKAZATELJI RADNIH ODNOSA I DOSTOJNOG RADA		
	Zapošljavanje		
LA1	Radna snaga prema vrsti zaposlenja, ugovora o zapošljavanju i regiji	28-29	
LA2	Fluktuacija zaposlenika prema dobnoj skupini, spolu i regiji	30	6
	Odnosi zaposlenika i menadžmenta		
LA4	Zaposlenici obuhvaćeni kolektivnim ugovorima	33	1,3
LA5	Najmanje razdoblje u kojem se unaprijed obavještava o značajnim promjenama u poslovanju	Nema	
	Zdravlje i sigurnost na radu		
LA6	Zastupljenost ukupne radne snage u formalnim zajedničkim odborima za zdravstvena i sigurnosna pitanja	33,34	
LA7	Stopa ozljeda, profesionalnih bolesti, izgubljenih dana i smrtnih slučajeva	34	
LA8	Zdravstveni programi	34	
	Obuka i obrazovanje		
LA10	Prosječan godišnji broj sati obuke po zaposleniku prema kategoriji zaposlenika	Nema informacije	
LA11	Programi za stjecanje vještina i cjeloživotno učenje	30	
LA12	Ocjena radnog učinka i individualnog razvoja	31	
	Raznolikost i jednake mogućnosti		
LA13	Sastav upravljačkih tijela te struktura zaposlenika	29	
LA14	Omjer osnovne plaće muškaraca i žena prema kategoriji zaposlenika	Nema informacije	
	POKAZATELJI UČINKA LJUDSKIH PRAVA		
	Prakse ulaganja i nabave		
HR1	Ugovori o značajnim ulaganjima koji sadrže stavke o ljudskim pravima ili analitičkom pregledu (screening)	Nema informacije	2
HR2	Značajni dobavljači i podizvođači podvrgnuti analitičkom pregledu	Nema informacije	2
	Nediskriminacija		
HR4	Slučajevi diskriminacije i poduzete mjere	33	1,6
HR5	Ugrožavanje ostvarivanja prava na slobodu udruživanja i kolektivnog pregovaranja i mjere za podupiranje tih prava	33	1,3
	Dječji rad		
HR6	Slučajevi dječjeg rada i poduzete mjere za sprječavanje	Nije relevantno	1,5
	Prisilni i obvezni rad		
HR7	Slučajevi prisilnog ili obveznog rada i poduzete mjere za sprječavanje	Nema informacije	1,4
	Sigurnosne prakse		
HR8	Postotak zaštitarskog osoblja obuhvaćenog obukom o politikama ili postupcima organizacije u vezi s aspektima ljudski prava koji su relevantni za djelatnosti	Nema informacije	2
	POKAZATELJI DRUŠTVENOG UČINKA		
	Zajednica		
SO1	Programi kojima se procjenjuje ili upravlja utjecajima poslovnih djelatnosti na zajednice	Nema informacije	
	Korupcija		
SO2	Poslovne jedinice podvrgnute analizi korupcijskog rizika	35	
SO3	Zaposlenici obuhvaćeni obukom o antikorupcijskim politikama postupcima	35	
SO4	Mjere poduzete kao odgovor na slučajeve korupcije	35	10
	Javna politika		
SO5	Stajališta organizacije vezane uz javne politike i lobiranje	4,13,35	10
	Pridržavanje propisa		
SO8	Novčane kazne i sankcije zbog nepridržavanja zakona i propisa	Nema	
	POKAZATELJI UČINKA ODGOVORNOSTI ZA PROIZVOD		

	Zdravlje i sigurnost kupaca		
PR1	Sigurnost proizvoda	Nema informacije	
	Informacije i oznake na proizvodima i uslugama		
PR3	Podaci o proizvodi i uslugama	www.hbor.hr	8
	Marketinške komunikacije		
PR6	Programi za poštovanje zakona, standarda i dobrovoljnih kodeksa	Nema informacije	
	Poštivanje privatnosti kupaca		
PR8	Pritužbe u vezi s povredama privatnosti kupaca ili gubitku osobnih podataka o kupcu	33	
	Pridržavanje propisa		
PR9	Novčane kazne za nepridržavanje zakona i propisa koji se tiču ponude i upotrebe proizvoda i usluga	Nema	

Ključni pokazatelji - crno
Dodatni pokazatelji - sivo

POPIS KORIŠTENIH KRATICA

AZOP	Agencija za zaštitu osobnih podataka
CEB	Razvojna banka Vijeća Europe (Council of Europe Development Bank)
DEG	Njemačka razvojna banka (Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft)
DOP	Društveno odgovorno poslovanje
EAPB	Europska udruga javnih banaka (European Association of Public Banks)
EBRD	Europska banka za obnovu i razvoj (European Bank for Reconstruction and Development)
EIB	Europska investicijska banka (European Investment Bank)
EU	energetska učinkovitost
EUR	Euro
EURIBOR	europska međubankovna kamatna stopa (Euro Interbank Offered Rate)
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
GEF	Globalni fond za okoliš (Global Environment Facility)
GRI	Globalna inicijativa za izvještavanje (Global Reporting Initiative)
HBOR	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HOK	Hrvatska obrtnička komora
HUB	Hrvatska udruga banaka
ICC	Međunarodna trgovačka komora (International Chamber of Commerce)
IDFC	Međunarodni klub za financiranje razvoja (International Development Finance Club)
IBRD	Međunarodna banka za obnovu i razvoj (International Bank for Reconstruction and Development)
IPARD	Pretpriputna pomoć Europske unije iz programa IPARD (Instrument for Pre-Accession Assistance for Rural Development)
KfW	Njemačka kreditna banka za obnovu (Kreditanstalt für Wiederaufbau)
KN	Kuna
MSP	malo i srednje poduzetništvo
OIE	obnovljivi izvori energije
RH	Republika Hrvatska
UNEP FI	Program Ujedinjenih naroda za okoliš – Financijska inicijativa (United Nations Environment Programme Finance Initiative)
UNDP	Program Ujedinjenih naroda za razvoj (United Nations Development Programme)
UNGC	UN Global Compact
USD	Američki dolar (United States Dollar)

Podatke prikazane u *Izvešću o društvenoj odgovornosti HBOR-a 2011. - 2012.* prikupili su zaposlenici HBOR-a i članovi DOP radne skupine HBOR-a.

Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje bez obzira jesu li u ovom izvješću korišteni u muškom ili ženskom rodu odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

Kontakti u HBOR-u zaduženi za pitanja u vezi s izvješćem i njegovim sadržajem:

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK
Ured Uprave
Petar Mandić, Predstojnik Ureda Uprave
Maja Rajačić, DOP radna skupina

Strossmayerov trg 9
10000 Zagreb
Hrvatska

e-mail: dop@hbor.hr
www.hbor.hr